

VII Festival da Poesía / O Porriño, 27-28 de xuño 87

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

VII Festival da Poesía / O Porriño, 27-28 de xuño 87 (2012 [1987]). Sociedade Cultural e Desportiva “O Condado”. Reedición en *poesiagalega.org*. Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura.
<<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/1888>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

VII Festival da Poesía / O Porriño, 27-28 de xuño 87 (1987). Sociedade Cultural e Desportiva “O Condado”.

* Edición dispoñíbel desde o 1 de marzo de 2012 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

VII Festival da poesía

O Porriño 27-28 xuño 87

Edita: Sociedade Cultural e Desportiva "O Condado"

Coa colaboración económica do Concello de O Porriño

Portada: Zacarias

Galiza, 1987

A Zeca Afonso na memória viva

1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

Desde o seu forte coruñés dirixe operacións primavera, accións de banda contrabando, tortura sibilina, gardas carentes de glamour. O Virrei da Terra Ancha xa non cre no expólio da pátria.

Automeado herdeiro natural do Rei Garcia mantén óptimas relacións coa coroa que tanto colaborou a restaurar, mais nunha vez. Nen por iso vai fuxir da xustiza dos fillos de Breogán.

Nun día de infortúnio desceu á máxima cadeira do noso idioma nacional, arrumada nese clube de xubilados. Servíci ao amo extranxeiro, mais unha vez a lexitimar a inconstitucionalidade da obriga de coñecer a língua lavada con lixiva.

De poesía só lembra canto aprendera nos prospectos de farmacoloxía que suministraba aos labregos dos xoves compostelanos, carballeira de Santa Susana. Agora pendurou a bata branca, nos petos dela deixou a dignidade.

Manuel Antón, secuestrado, olla desde o paquebote como imos ficando un chisco acompañados cando nos xuntamos para reclamar-berrando a devolución do que nos ten sido ilexitimamente ocupado.

Pero Meogo, Martin Codax e Mendiño, Pondal e Rosalia, Cabanillas e Otero, Maria Mariño, Lorenzo Varela e Cunqueiro non teñen acougo mentras o Virrei desmemoriado asenta na Académia, acochado na súa escolta pretoriana.

ANTÓNIO MASCATO

Poetas de Galiza

COMOVIDAMENTE, HOMENAGEM A XOSÉ MARIA ALVAREZ BLAZQUEZ

Reconhecemo-nos sempre, denunciemo-nos aos outros pelas asas negras que nos povam a abrem os olhos e pelas palavras que nos traíem quando dizemos os versos. Notem, as policias vigiam-nos os passos, os voos, as falas, os papeis, apontam-nos como suspeitos fazedores de uma república de poetas que não cabe nos seus esquemas em apodrecimento. Temos, como sabem, um rio inquieto entre ambos os povos que se cobre com o lançar de um dardo ou com um grito saído dos peitos cheios de labaredas. Visitamo-nos, bebemos o vinho dos vivos, damos na mesa as punhadas duras devidas à nossa raiva. Somos os que escrevem — e como eles temem a nossa escrita!

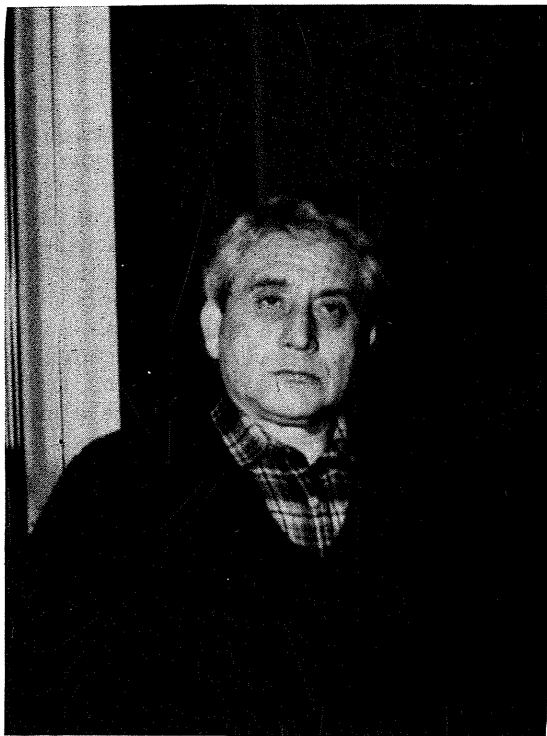
Companheiros, quantas vezes fomos cúmplices em secretas jornadas. Pois juntemos os esforços, confraternizemos, conspiremos. Inventam-nos maiores e melhores do que somos. Há que ir à luta numa imensa frente feita pelas nossas mãos dadas, dedos entrelaçados até o momento supremo.

Os nossos avoengos, servindo senhores, decerto que se guerrearam ao sol e à chuva dos dias, mas pela calada da noite, juntavam-se para trocar dos conhecimentos geralmente úteis das artes que rondavam o fumar das lampreias, o amor nas moitas, o apedrejar das muralhas, o trocar das folhas de Pero Meogo por João Roiz de Castelo Branco, de Junqueiro por Curros, dos vossos pelos nossos papeis de fogo, contra caciques, funcionários e curas e almas sangrentas.

Aí está a História estampada nas nossas mãos, mesmo assim os cães rosnam-nos às pernas, tomam como seus os herois que nos cabem agora quando lhes basta fingir que recordam o que não lhes aconteceu. As nossas vozzes sobre as águas valem como pontes sobre o rió do nosso fascínio.

Que se acautelem os vermes que os melhores homens não estão dispostos a morrer. Resta-lhes o monturo dos que não resistem.

JOSÉ VIALE MOUTINHO

ANTÓN AVILÉS DE TARAMANCOS

Noia 1935

Obra:

As moradias do vento, 1954

A Fruta e o Garamelo, 1959

O tempo no espello, 1982

Cantos Caucanos, 1985 (Prémio da crítica española)

O VELEIRO MARIA MARIÑO
NAUFRAGA NOS MONTES DO COUREL.

I

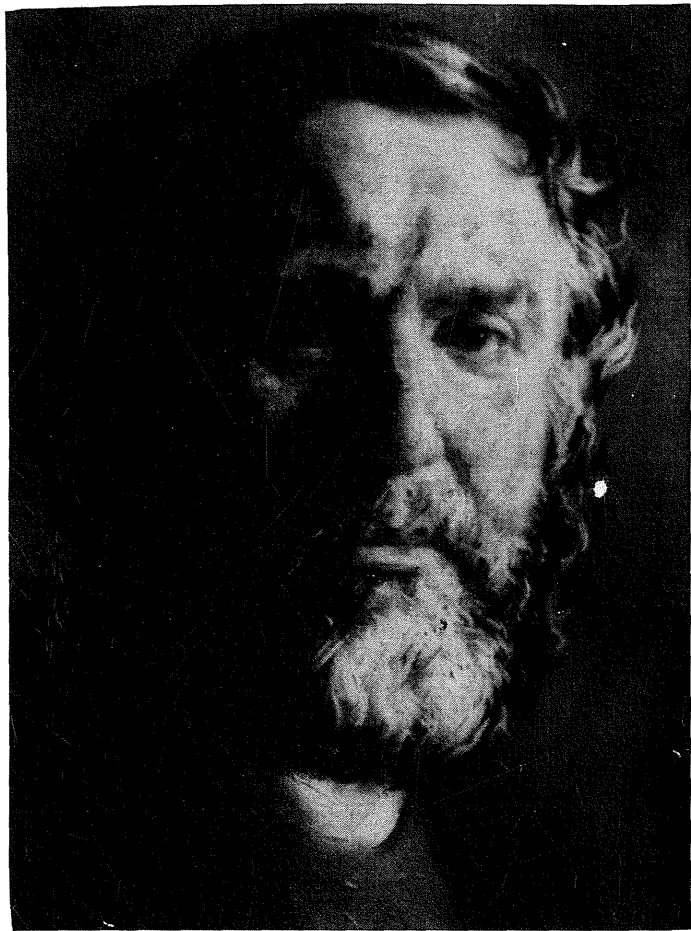
O vento da ria ouvea
na boca do lobo Tan lixeiro.
Nas carballeiras de Parada
rompe a marea chea
¡Era o teu labre tan salobre Maria!
¡Era a tua man tan espuma brunida!
Ainda queda un velame nos teus ollos
—Esa brancura única
que tremola no trasacordo da infancia—
Xa daquela querias a estrela do Courel.
a mais outa.
¡Cánta bocarribeira no curuto das águias!

II

Ergues unha torre no tempo. Teces a brétema
Cantas desde o fondo. fiandeira.
—Alguén rema
na outra banda da memoria—
E ferida atoba-se. abre o seu esplendor
no ceme do cántico.
O bater das ondas
aínda abanea o teu berce. Maria

III

Así como reloce a rosa ventureira
no alto muro do universo.
a tua voz fluía na devesa sagrada
—unha pomba escura—
O vento

UXIO NOVONEYRA

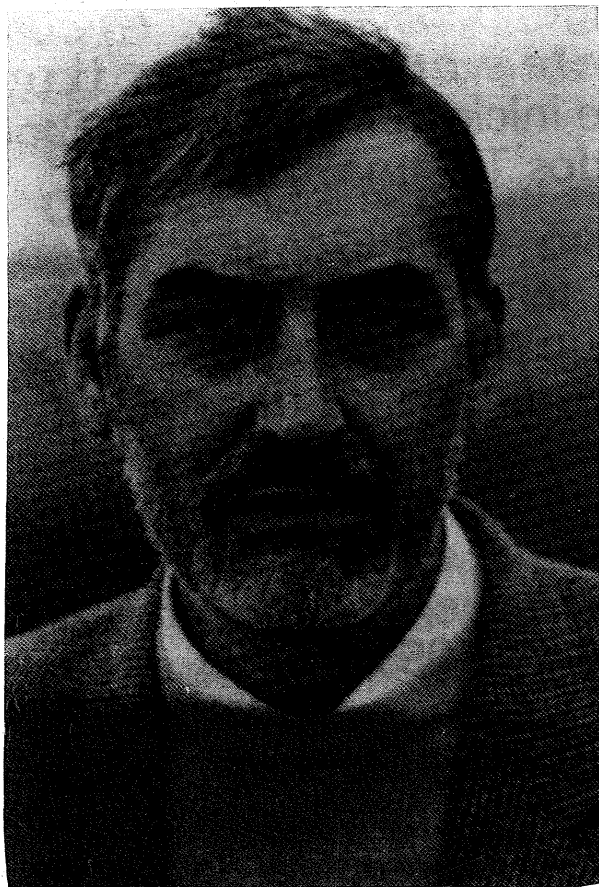
A REIMUNDO PATIÑO APUNTE FINAL

Ficou con aquíl seu fero
ás mandíbulas fincadas como trabando a HISTORIA
1985

EN COMPOSTELA

TODA BÁGOA ACUSA Ó PODER

Índa a bágoa máis pura máis sin dirección acusa ó PODER
1985

MANUEL MARIA

Naceu no 1929, ten unha farturenta obra poética publicada da que mentamos:

Poemas ao Outono, Poemas pra construir unha patria. O libro das Baladas. Catavento de neutrós domesticados. As rúas do vento ceibe, Os soños na gaiola. Poemas da labarada estremecida, Versos de lume e vagalume. A luz resucitada, Terra Cha, Oráculos para cabaliños do demo....

CANCIÓN PRA JOSE AFONSO

In memoriam

VIÑECHE das raigañas máis escuras:
eres a voz da auga orixinaria,
sortilexo de tódolos paxaros:
mar, vento, estrela e terra;
música esencial da natureza:
beleza sutil e delicada,
misterio do mundo,
sagrada maravilla do amor,
latexo sagrado de tí mesmo:
irmau de Meogo, Esquíó, Codax,
Meendiño, Torneol e Don Denís:
labarada máxica e insólita
que vai de Camões a Pessoa,
joh Jose Afonso!, chíó
enfebrecido, canción lúcida,
fonda e necesaria voz de Portugal:
dende un triste solpor envellecido
sementache, no noso pobre
e fleve corazón desamparado,
un perfecto mencer maravilloso.

Agosto de 1985. Ano do centenario de ROSALIA

CANCIÓN PRA RECEBER Á NOITE

CHEGAMOS mui cansos, silandeiros
ás veiras do solpor. Loitamos
toda a xornada contra a luz
cruda e feridora deste día
que puxo en chaga viva
á indecisa frol do noso ser.
Eiquí estamos envíso, compañeira
de tantos días plenos e cumpridos,
agardando a chegada da noite
pra que ela nos ampare
e nos acolla, benévola e piadosa,
no seu seo de sombra maternal.

Marzal, 1987

DARIO X. CABANA

Naceu en Róas, na Terra Chá, en 1952. Poeta de forte personalidade dende moi novo. De entre os seus libros publicados el mesmo gosta de salientar o **Romanceiro da Terra Chá** e mais **Abrelle a porta ó día**. Outros títulos os seus son **Verbas a un irmao** e **Home e terra**. Varios cantantes puxeron música ós seus versos. A súa tradución de Petrarca ao galego está actualmente no prelo (1987)

GUENEBRA

Se eu fose Artur, señora, e Lanzarote
fose tamén ás veces, amaría
ese teu corazón de neve fría
inda que sexa amor partido a escote,

e poría no escudo en vez de mote
a estriga de vellez e a nostalxía
por facerche outra vez galantería
denantes de que o tempo nos esgote

Se eu fose Artur, señora, ou Lanzarote,
e soubese que estaba Camelote
cercado por océanos de tebra,

ben quixera goza-los bens escuros
do teu partido amor antes que os muros
se embosquen de silveiras e seixebra.

PENÉLOPE

Non tezas máis, Penélope, na tea
de me agardar, que veño desde lonxe
e o vento do exterior doente ronxe
detrás de min e féreme e ouvea.

O meu barco, Penélope, vacila
no temporal, e nalgúns dos meus amigos
xa no fondo do mar teñen xacigos
que ollo frío de pólipo vixila.

Non tezas máis, Penélope, que veño
tan vencido esta noite, e xa non teño
máis devezos ca ti nin máis gorida,

deixa o tear e acólleme contigo
pois veño a cabo ti buscar abrigo
pra en Ítaca enterra-la miña vida.

ANA ROMANÍ

Naceu en Noia en 1962. Actualmente traballa nunha empresa de dobraxe de películas o galego. Participou na Asociación Cultural Catavento de Noia. Traballou no teatro. Inicia a andadura na poesía co premio "Xente Nova na poesía Galega" e ese mesmo ano comeza a publicar na revista de expresión poética "Dorna". Ten colaboracións en distintas revistas literarias como Festa da Palabra Silenciada, Dorna, Carel, etc., así como en xornais. Da recitais por distintas vilas e cidades galegas.

Participa no disco colectivo "Rosalia na voz dos poetas" Está a saír do prelo o seu primeiro libro: "Palabra de Mar".

Este é o noso mar.
o único anaco de mar que nos queda.
o mar branco, transparente,
da soedade infinda dos afogados.
Collo a doma de amor do corpo
e navego nas tuas bágoas—
o único anaco de mar onde perdernos.

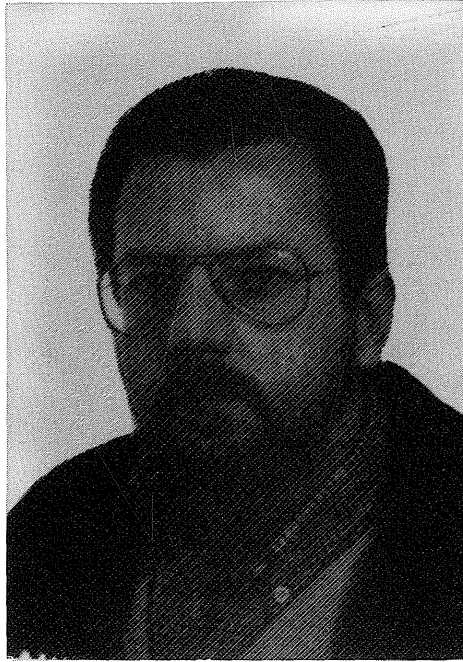
Ule esta tarde a saba tendida de mañá clara,
a herba mol e a casa grande.
Ule esta hora coma cando regresas
e soño éguas agallopando na mar brava.

Ule este sangue a cemento de outono mollado,
a paxaros fuxidos en solpores de espada.
Ule a sal e pranto de poldro abandonado
na perdida patria.

Ule este verso a dor coñecida e a renuncia calma,
a melancolía de folla e pedra en amaranito,
a deserción, a agonía,
a derrota e a alba.

Ule esta tarde coma cando marchas
e te levas contigo as miradas brancas,
as singladuras dos dedos na temura
e totalas aves de luz que aniñaran na palabra

Pois que sen ti
fica o mar tan tristemente en calma.

XOSÉ MARIA ÁLVAREZ CÁCCAMO

Bibliografía

Praia das furnas, col. Vento Branco, Edicións Xerais, Vigo 1983.

Arquitecturas de cinza, col. Pero Meogo, Vigo 1985.

Edición anotada e comentada de **Longa noite de pedra**, col. Documentos para a Historia Contemporánea de Galicia, Ed. O Castro, A Coruña 1985.

Os documentos da sombra, col. Leliadoura, Ed. Sotelo Blanco, Barcelona, 1986.

Luminoso lugar de abatimento (PREMIO ESQUIO 1986), col. Esquíu, Sociedade de Cultura Valle-Inclán, Ferrol 1987.

Edición, cronoloxía e bibliografía da **Poesía Galega Completa** de Xosé María Álvarez Blázquez, Ed. Xerais, Vigo 1987.

FLOR DOS DEDOS

Unha muller soñava no seu centro con águas e licores e páxaros
e na luz da sua cúpula abrian-se xanelas.
El chegou camiñando polos ventos do albor
e através dunha pele finísima de gándara
chamou con flor dos dedos nas portas entreabertas.
Ela soubo as distancias dun cavalo extraviado
e sentia de lonxe un balbordo de sangues
ou galopes ou talos de madeira en metal.
Entón abriu a man, estendeu-na con asas
e pousou unha seda de pétalas azuis
sobre o cimo vermello que de noite chegava.

Os dous tiñan os ollos como rios acesos.

Asi entrou el nela, porque ela entrava nel.

Vigo, 25 Xaneiro 87

A UNHA AMIGA QUE QUERIA ESCREVER UN POEMA ERÓTICO E NON TOPAVA AS METÁFORAS

Fantasmas sedutores, corpos certos,
aventuras da pel, aínda xoven,
un leito garimoso e non culpábel,
son matéria dun canto que imaxinas
liberador, non místico, tampouco
obsceno ou duro, só intensamente
erótico. Precisamos un poeta
que bique con metáforas os puntos
mais sensitivos para que a palabra
treme de humidades, temperada,
vibre en música excelsa de xemidos.
Ti posúes a materia, eu a voz,
o desexo aparece sen chamá-lo.
Non sei a que agardamos pra facer
ese poema intensamente erótico.

3 Xullo 1986

MARGARITA LEDO ANDIÓN

Autora de **Mamá-Fe** (relatos) e **Trasalba ou Violeta e o Militar morto** (novela). é xornalista (fundou e dirixiu o periódico galego semanal **A Nosa Terra**, a revista de cultura **Escrita** e pertence ao grupo de mulleres editoras de **Festa da Palabra Silenciada**), e é profesora de Comunicación Audiovisual da Facultat de Ciencies de la Informació, en Barcelona. Dende que saíu **O Corvo érguese cedo** (1973) a súa obra poética vai aparecendo (por encárrago) en diferentes publicacións e, sempre, nas edicións do Festival de Poesía no Condado.

LINGUAS MORTAS (serial radiofónico).5

Animaliños

E dixo deus á serpe:
amosa perfección astucia escama prata
arrodéalle ao tigre o van nun seu afouto
e cal nó de fibela sedalina
vai tirando de ti vai tirando de ti.

Tigre preso da serpe que preme polo cinto ata que tigre é dous.
Pelo tronzado de escama prata e moma.
Dispersión de ti en dous en dous tigre cabeza e tigre corazón
e fai tempo que o paporroibo sae polo máis frío
coma ti, tigre, en dous.

LINGUAS MORTAS (serial radiofónico).6

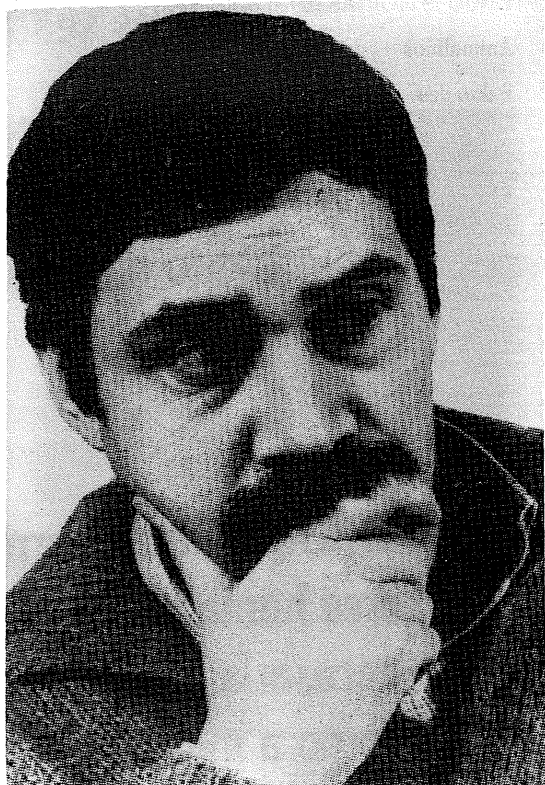
gato

Siamés de pai
descoñecido
persa ou
maltese
gato montés
gato pardo
gato que cruza de esquerda
a dereita
gato de bairro
embaixo do coche roubado ou á xanela
gato lento
e serodio
coma zapato que manca o corazón do dedo
gato que fala
gato que xa é algo
porque fala
Aquí.
No corazón.

LINGUAS MORTAS (serial radiofónico).7

El papa en Santiago

Dedo de Woytila marcando á besta co sinal da cruceiro no casquillo de bala
que entra a matar por entre os pobladores
Dedo contra o sexo nos Andes que doe ata no sexo
'Compañero caído en la lucha ¿quien te vengará?'

VITOR VAQUEIRO

Nace en Vigo, en Agosto de 1948. Estudos de Bacharelato en Vigo e de Química en Santiago de Compostela. No ano 1974, instala-se en Vigo, onde exerce a docéncia das Matemáticas. A partir do ano 1986 abandona esta actividade para adicar-se profesionalmente á fotografía.

LIBROS PUBLICADOS:

—Lideiras entre a paisaxe. Vigo. Editorial Castrelos. 1979.

—Informe da gavilla. Vigo. Editorial Galaxia. 1980.

—Camiño de Antioquia. Ferrol. Colección Esquio. 1982.

—A fraga prateada. Vigo. Editorial Galaxia. 1983.

XXXIII

Como un reptíl arteiro, a Noite agatuñaba desde o Cais da
Ribeira.

Uns ollos atopaban outros ollos silentes e, no espello dos
ollos,

nacian convulsións que os ollos devolvían a outros ollos,
e estes

retomaban a orixe, o comezo dos tempos, en rotación perene,
como un xirar etéreo de planetas nacendo. Á espreita estaba
o Ciume

afiando a gadaña, mascarada en rumores do río que morría
o mesmo que os amantes, que esmorecían vidas polo Cais da
Ribeira.

Desde a ponte, un coitelo de gume taciturno pairou sobor das
augas.

Ninguén na escuridade enxergou o coitelo, mais dentro da
sua prata

xa contiña a mensaxe de morte irreversible. As cores da
Ribeira

coñeceron o trágico desígnio do coitelo e acenaron nervosa-
unha triste chamada, un consello intanxíbel, unha nota de
música

inaudíbel. E, xordos, os amantes ficaban alleos ao perigo da prata relucente. E
o coitelo xa era un aguillón mortífero, bifurcado en dúas setas de obxecto
infalíbel: as arterias

de dous

amantes tresleados, azuis e silandeiros. E, en canto, unha
boca

deseñaba en obscenas actitudes o bordo dunha copa de úbedos licores. O
coitelo xa marchaba infalíbel aos corazóns
calados.

Logo, un esgazamento, as mortes insondáveis, o arrefecer dos
corpos,

o labor do coveiro, o silencio gabeando sobre o Cais da
Ribeira.

XELA ARIAS

Naceu en Lugo, no ano 1962.

Ten colaborado en publicacións, coma DORNA, A NOSA TERRA e A FESTA DA PALABRA SILENCIADA.

Ten traducido ao galego, "O gato gaiado e a Anduriña Señá", do brasileiro Jorge Amado, e ven de recibir un premio da Asociación de Escritores en Lingua Portuguesa pola traducción de "Amor de perdição", de Camilo Castelo Branco.

Actualmente, ten no prelo a traducción ao galego de "O bosque animado", de Wensceslao Fernández Florez.

SON AUGAS

Nas paredes escribiran mortos.
O vento trae maquinarias. Sorte
de ríos amarelos vén parar ás nosas mans;
atraio, quizais, malos destinos
pois abrazo morte, toda morte.
Ríos pesados de baleas
confonden os pasos que avanzamos.
E calo.

Ríos, ríos, só auga, coma ríos
sucesos acontecidos, contidos acenos
que desatamos, ríos que se desfollan.

¿Cando hemos desaparecer, cariño?
Fundida á confusión, ¡como agradezo!
Estufas tiran linguas
abrasadoras para cazarme.
E non se atrapan
reflexos das luces nas peiraos,
ás noites,
cando eles dormen.

DO MAR BRISA ARISTADA
RECOLLE A GRUPO DAS CHALANAS
UNHA BÂNDEIRA ENROLADA APARTA
DE NÓS A CAIXA DAS MUDANZAS.

¿E quen espera?

A CIDADE É O METAL
AS RÚAS ARAMIOS. EU NAVALLA,
EU FÍO, FOLLA AFIADA.

Nin me mires.

SON VIDRO ROTO, VIDRO ROTO,
ÁS PORTAS DA MURALLA.
ES COMA UN CABALO ESNAQUIZADO
A PIQUES DE PROHIBIR.

Non esperes, non esperes, non espero.

MARTA DA COSTA

Representa á mais nova xeneración poética da Galiza, con vinte anos, estudante universitaria. Ten un libro inédito titulado "Sonata para conversador i espello".

BALANCEASE UN INTENSO CALOR...

Balánzase un intenso calor
só o ár da rúa chea as bolsas.
Abaixo, arriba, a xente móvese,
uns rapaces berran e as veciñas
sacuden trapos cheos de po.
O sol pinga en cada recanto como cera,
como vela acesa nunha escuridade inútil,
pinga e quence,
os pes non se moven, a temperatura sube.
O verán corre sobre o coiro,
o calor, pesa, cansa, troca,
pinga nos recunchos apodrecidos dun balcón calquera,
na manilla dun teléfono,
nun ascensor,
nunha cama que se desfai na noite,
nun soño.

PERDE-LA VIDA...

Perde-la vida,
nihilismo absoluto da existencia;
adormecido profundo no pozo
dos sentimentos que non afloran
perante a noite-vida.
Perde-la vida,
non topala no vieiro-desengano
que sulcamos na longa travesía
do corazón transido de silencio.
A vida, parodia de amor,
soño de amante e forma de Eros.
Segundos contábeis no anxeio inexplicábel
de abranguer un corpo
para fundilo e fundirse
co propio e o outro corazón.
A vida non é unha tranzparencia
para mirar a felicidade e o desengano
cun mesmo ollo;
a vida é
unha travesía para conta-los segundos
da felicidade e o desamor.
Perde-la vida
para falar cun corazón novo
na praia deserta que amor crea
na ribeira dos nosos corpos.

MANUEL FORCADELA

Naceu en Tomiño. Publicou en 1982 "Ferida acústica de río". Prémio Celso Emilio Ferreiro de poesía o ano anterior. Uns anos antes, en 1977, ganara o Prémio Montesol. Colabora nas revistas "Dorna", "Nordés", "A Nosa Terra" e "Tinta China".

DUAS EVOCACIONES

I

De antiga cinza, Aurélia, son as aves.
Procura que o seu corpo gañe o olvido
entre a água azul da tua memória.

Repara no interior da vella casa.
Ainda medra unha luz branca.
Esvaecida forza que atravesa os pavillóns
esparexendo o seu sonido por entre os brancos lamigueiros
e olla eses resquícios de ruína nos relóxios,
mantelos con sinais de viño derramado,
os búcaros de alpaca, vacios, sen ornato,
cómo as horas se propagan sobre as árbores cincentas
e hai un voo de alaudas, prata, algunha onda que regresa
no anel que as barcas deixan sobre a lámina das águas.
Espera.

Se estas horas te procuran como panos cheos de sombra
consumida entre as palabras que tecin,
dos palácios onde o outono está deitado sobre os mármoreos
coberto por un tétrico tapete de loucura.
das paisaxes onde outubro era azul sobre o mar ébrio
ou estaba nas umbrias do interior dos meus armários
deixa só unha leve luz.

Natureza escolle sempre os seus vasalos.
Tempo hai que fico fóra da sua empresa.

II

Xa un século de soños te restaura
no frío corredor cando entardece
ornado o meu retiro de alamedas,
e baten nos relóxios outras horas.
A luz do outono clama por ti, Laura,
e a liña do teu voo se me esvaece,
remoto un fondo fráxil de veredas,
relembro, chama ou sombra do que foras.

A tarde é só unha liña no horizonte,
un sopro, un tren de alaudas, a beleza
que névoa xa rescata no reflexo
dourado deste lago ensombrecido.
Contemplo ese camiño, aquela ponte
e descés para as águas da tristeza,
garnida polo aroma do desexo.
E sinto que regresas para o olvido.

BERNARDINO GRAÑA

Nado a 27 de Setembro de 1932 en Cangas do Morrazo (Pontevedra).

En 1958, en Madrid foi cofundador do grupo "Brais Pinto" tramando grande amizade con Reimundo Patiño, Alexandre Criebeiro, Bautista Álvarez, Fernández Ferreiro...

Impulsou a creación da Asociación de Escritores en Lingua Galega e foi o seu primeiro Presidente no período de 1980 a 1982.

Publicou cinco libros de poesía:

"Poema do home que quixo vivir", Braís Pinto, Madrid, 1958

"Profecía do mar", Col. Salnés, Galaxia, Vigo, 1966

"Non vexo Vigo nin Cangas", Col. Val de Lemos, Monforte, 1975

"Se o noso amor e os peixes", Edicións Xerais, Vigo, 1980

"Sima-cima do voar do tolo", Algalia, A Coruña, 1984

PARA CAMILO CAMAÑO, ARTISTA

(no seu Carballal da Fraga de Coiro-Cangas tras fumar ganya)

Non molles ganyas en raios
do sol de Coiro douñado
asolla a raia coas follas
do Carballal de allos bruxos
xunto de alfaias carballos
sombas e acugos das fragas
baixo tamaño dun maio
xestando xestas mulleres
ollos enliando quedellas
solpore vermello nas illas
que aquí encerraches o maio
o sol camaño xestido
xesto de ollar neno vivo
do carballal sen valados
con ben macerados viños
polos teus dedos-ramallos
camilo en camelias finas
dun amarelo camaño
que é caramelo xestido
do teu pelexo con marcos.
Non molles. Acende a ganya
acende no inverno o maio.
Mentres amañas galiñas
e o bodrio do porco e coellos
afálle o brillo ás uñas
colle sen tiñas nen pallas
os teus pinceis.molla os meles
do coiro teu espallado.

CÁNTO PULOU A FLOR

¿Cánto pulou a flor para soerguerse
para abrise e rimar co abrir da túa
sorrisa pola boca e pola ollada
e ser aroma diluído fóra
e por dentro, en recordo, unha dozura
de saudade moi lene como néboas
de instantes xa vividos que se esfuman?
¿Tanto traballo para que un soplido
de vento con ruindade nos dilúa?

MANUEL LUEIRO

Naceu no 1916, residente en O Grove.

A sua obra poética: "Un tempo de sol a sol" (1970).
"Escolma ferida" (1981). Na actualidade ten no prelo "Nova
escoma ferida".

A RUA

Unha noite de chovisca
ó pé dunha rua
alguen cantaba con voz doente,
baixiño;
mentras eu pasaba, coas mans nos bolsillos
caíndome a iauga pola faciana
sen coidar en nada.
Camiñaba como moitas veces,
ollando o silencio, e deixándome escorrer
isa chuvia manseliña,
coma volvoreta saudosa e calada.
Aquila tonada, tomoume ó camiño,
a cidade en que paso tantas horas de traballo,
desmemoriada de min,
coma unha máquina de palabras mortas.
En aquil silencio moilado,
pensei nos anxeios de tantos homes, coma min,
que andan polo mundo
sin saber o por qué das voces que cantan,
silandeiramente entre as pedras verdes,
cantigas de amor tristeiro, docemente,
chorando por un amor que non foi.

O ESPANTAPAXAROS

No campo de centeo ergueuse, roxo e verde,
o espantapaxaros.
Niño posibel, sin medo de aves
zigzaqueantes no momo ár da atardecida.
Inmóvil vestimenta picada
en fame de revoloteos cansos;
azas descoóridas de sol,
vânse voando sin acougo de celme.
Soñeiro de tenruras xunto a noite
estrelcida do vran.
Un piar lonxano
faite escorrer unha bagoa de palla
pola tua faciana seca.
¡señardá sin latexo da escuridade!

XAVIER R BAIXERAS

Naceu en Tarragona 1945.

Profesor de Literatura en Vigo.

Obra:

"La ciudad sumergida". Alamo. Salamanca 1971.

"Fentos no Mar". Ed. Castro 1981.

"Lembranzas do areal". Caixa Ourense 1985.

"Os Celestes faiados", "A Gándara da noite" (no prelo)

BOSQUE MILENARIO

A Xosé Folgar Fraga

Bosque de alba

O bosque de abidueiras que habitamos
parécese a Galicia hai xa mil séculos
Antes que os carballos venerábeis
antes que esta nación de verde landra
era Galicia azul e batulácea
abidueiral florido: bosque de alba.

Que senlleira visión que plenitude
debeu ser aquel tempo previo ao home:
unha seiva azuralba e verdecente
poboada por sombras baixo a chuvia.

A Galicia betulácea do pasado remoto
conxetura lonxana da memoria que temos
levita cada noite ente a brétema mesta
perdendo o seu destino inconcreto no bris.
Inútil é subir ás montañas neboentas
e pretender asirse aos alvelos sen nome:
as mans os atravensa e os troncos non as sinten
e se desfán coa néboa ou co vento que pasa.

A terra abidueira que nos queda
serviranos con sorte para escribir a verba
que diga das orixes boreais e azuísimas
do bosque profanado polo home letal.

M^a DO CARME KRUCKENBERG

Libros poéticos en galego :

“Cantigas do vento” Coleición Alba. Vigo 1956.

“Canabal de ouro” colección Salnes-Galaxia. Vigo 1962.

“A sombra ergueita” ed. ind. Graf. Noroeste (distr. Castrelos) Vigo 1976.

“Cantigas para un tempo esquecido” Edicións do Castro, Opusculos de Poesía, 1986.

Dous discos coa súa voz editados por R. C. A. Española, “Poemas Galegos” e “Poemas castelans” Madrid, 1959.

NEBOEIRO

O ceo é un acio de estrelas
xamáis madurecido.

Poida que tamén sexa
unha valeira cinza mesta sin sospeita,
ou un maino vento en remuíño.

Ollar de cego, lonxe,
auga estancada morta sin cantiga,
arripiante renxer
dun cachopo que nunca fogo tivo.

A hestoria feita
coa imaxe da fraqueza,
encabullar quixera
ledicias con fartura,
mostrándono-las cousas
que son descoñecidas

Mais o tempo é baril
e medra sin esgumiar arduas,
mentras lle di a Deus
que nin siquera saibe
como nasceu o silencio.

ESTIVEN ONTE NA MIÑA ALDEA

En coiro, o día morno espaturrado
como un Deus godalleiro.

As nubes camiñaban pra ningures,
levadas polo vento.

Quente, nas miñas mans un paxaro
sin un camiño certo.

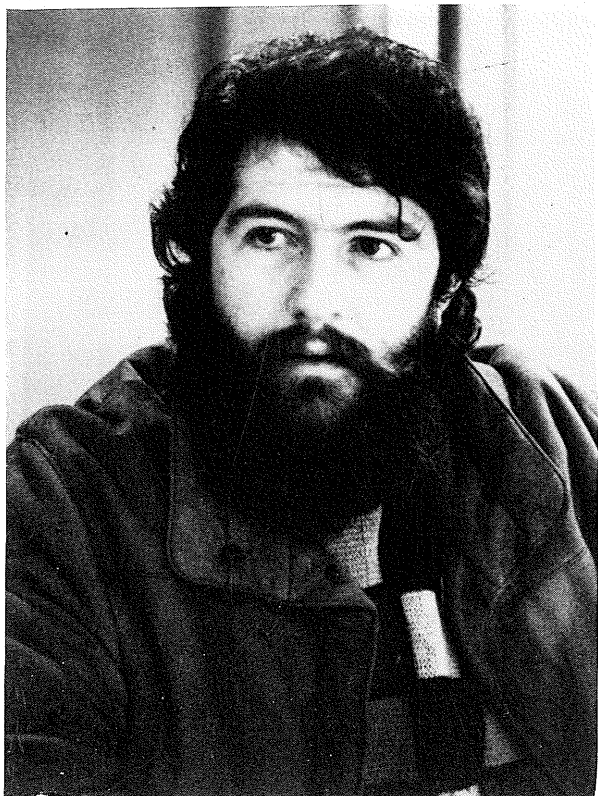
Antre migallas de pan, riba da mesa
esquencido, un coitelo.

Primida, a miña imaxen chamexaba
como un candeiro vello.

A mente era un penouco de lembranzas
que me esmagaba o peito.

Coas quinas mouras, gallopendo tolo
o cabalo do tempo.

Sobre a terra tristeira, sin semente,
soio medrando o silencio.

CLAUDIO RODRÍGUEZ FER

Claudio Rodríguez Fer naceu en Lugo en 1956. É catedrático de lingua e literatura no *Instituto Anxel Fole* de Lugo.

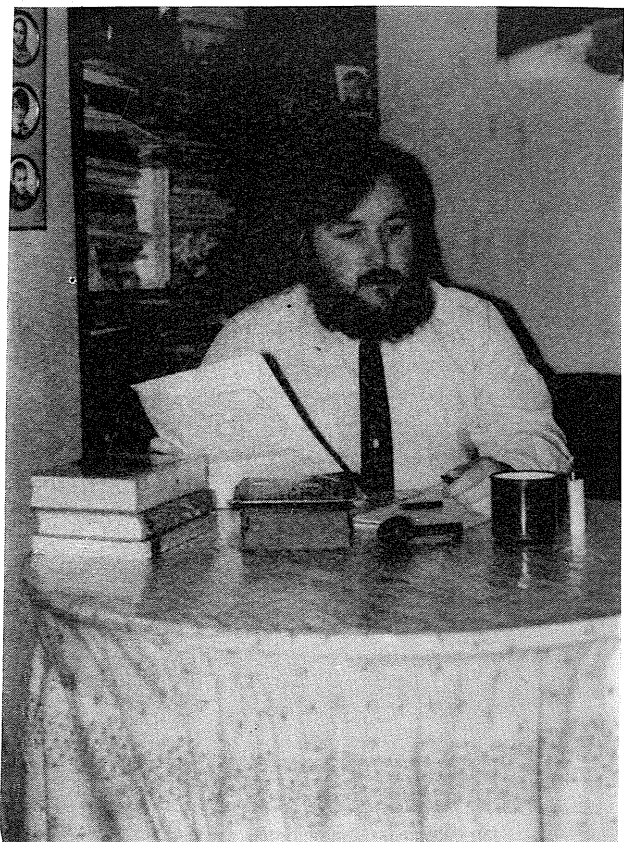
É autor de seis libros de poesía. Catro son de carácter predominantemente erótico *Poemas de amor sen morte* (1979), *Tigres de ternura* (1981), *Historia da lua* (1984) e *A boca violeta* (no prelo), un de temática cinematográfica *Cinepoemas* (1983) - e outro máis ben autobiográfico *Lugo Blues*.

Publicou dúas coleccións de narrativa breve: "Meta-relatos" (*Grial* 1981) e "fábula fauna" (*Medusa*, 1984).

En torno a Ánxel Fole preparou os libros *A Galicia misteriosa de Ánxel Fole* (1981) e *Contos de lobos* (1985).

HABIA UNHA BRUXA

Había unha bruxa
moi mala, moi triste, moi escura,
e poñíase a coser polas noites,
ji, ji, ji,
e caía unha folla no vidro do ventanuxo
no que esbaraba rolando un floco de neve,
pensaba nas pernas feas
e nas mans tan rugosas,
pensaba que o vestido que lle estaba facendo
alí ó seu demo
cecais non tivese a súa medida,
choraba e xogaba coa súa lágrima
hastra que por fin esmorecía
coma un orballo sobor dos pómulos,
e tiña frío,
a roupa de punto non a abrigaba,
pensaba nos seus intres de nena,
cando era amiga do Sol,
agora sentía celos desa Lúa,
ouh, sí. coas mans rípidas.
non remataba de ollalas,
tan enrugadas, tan deformes, tan negras,
escudriñaba nas uñas,
pensaba que cecais o colo ancho
non iba ben para o seu demo,
ollaba pasar tempo pola fiestra,
ollaba a súa fiestra,
esa fiestra querida,
agardaba fremente polo demo
para enxoitar a lágrima,
e un cabelo descaía sobor da pálpebra,
nun arco da vella senlleiro de raras luces murchas
en todos os matices.
e a cor do cabelo
resultaba entrañabel...

RIVADULLA “CORCÓN”

Naceu na Coruña ano 1962. En 1982 recibiu un acesit no Concurso Nacional de Poesía do Facho, que voltaría a recibir no ano 1984. Durante algún tempo adicouse ao teatro formando parte do grupo de Animación Teatral “Titiriti” de Catoira. Foi membro da redacción da Revista “Coordenadas” e coordinador do suplemento cultural de “El Correo Gallego” intitulado “Xanela da Lua”. Actualmente é membro do consello de redacción da revista “Luzes de Galiza”. Ten colaborado en numerosos medios de comunicación, entre eles: “A Nosa Terra” e “Escrita”. Ten publicado o libro colectivo “Igor de Albatros en Selene”, ten inédito o libro “Igor Umbra Poesis” e en elaboración “Ofiusa Siméntis e outros poemas”, todos eles de poesía.

É un mesmo vento a vida
que a dúas aves move e máis sorprende
e xorde dividida
a mesma luz do abrente
fecundidade e morte están presentes

Divide á luz e ó sono
daqueles que deambulan polas tebras
O nacer é un chouto
e o finar a frecha
que disparada no horizonte erra

Vivir é unha iludosa
maneira de soñar unha tolemia
unha pouta sedosa
a constante violencia
é a sega o agromar dunha leira

Gavea-las montañas
sentar nun trono e azora-la vida
embaixo as alimañas
demiba unha raiña
que atesoura poder e mil feridas

Todos somos escravos
e así xuntos tecémo-la mentira
o alto sob o baixo
o estai na carlinga
e a nao entre a brétema á deriva

Na prematura idade
entre o paradiso e o inferno
conviven as deidades
segue a outono o inverno
e a ledicia triunfa sobre o medo

O neno que dá un brinco
e adprende as regras é unha vítima
máis deste rodicio
Perder gañar a ínfima
recompensa a maior das desditas
que o ser humano obtén
ter para non ter ¿Que xogo é a cinsa
que a mesma onda detén
e vai o que foi vida
e engule o vaivén á nao espaxada?

No solpor hai mencer
e a nada trasmúdase en batalla
e axiña está a vellez
ca afiada navalla
querendo abri-lo suco na bancada
para así deita-lo corpo
quen todo o material reduce a nada
Adentrarse no sono
pescuda-la esperanza
e fecunda-la terra desazada.

ANTONIO COSTA GOMEZ

Naceu en Barcelona en 1956. E profesor de Literatura Española.

Libros: *Revelación*, Lugo, 1981, poemas, con cartas-prólogo de Ernesto Sábato, e *O Delirio do lume*, A Coruña, 1985, relatos.

VENDAVAL

Un vello can doente cruza a ría entre corpos brancos,
recén emerxidos. Vinagre do mar.
Por toda a parte, espiñas, e nas camas profundas.
Chúvia de enxirgo sobre o ventre das barcas.

Que, sen que ninguén me fale, alpendres
onde chirran arañeiras,
maos cuspidas por intrusos,
carreiros nos xardíns das flores ananas,
sen que ninguén me fale, me leven ao mar,
ás saias perfumadas de salitre,
ás areas que cos seus excrementos
centos de aves rianxeiras nutrirón nos invernos,
estremecidas polo cansazo:
 esguizado de lóstregos
nunha vila con pouca esperanza de tránsito,
afastada por unha ponte,
na que as horas se apertan e nadan sobre as flautas
xeladas, e un río corre levando envases, gomas,
falsas borbullas, e un vello asfalto abre nunha herba triste,
procuro o meu goio até que o vento pase,
o meu sitio de pedra.

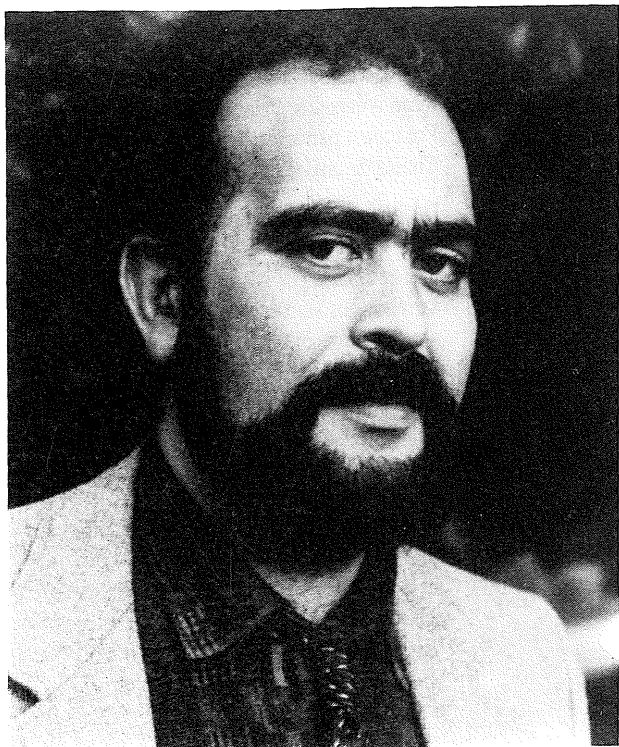
Nengunha voz toldada me fale,
cada ollar é un embate de peitos fanados,
de ardentias apagadas na bocanoite,
na boca da Primavera.

ABRIREI O PORTON

Abrirei o portón da miña casa
para que entren esmoleiros,
leiteiras,
vendedores de mel.

E, como nun lagar, ese perfume
hei espremer, bagoando.

E fecharei.

XOQUIN AGULLA

Poesía: *Cántigo*, 1981. *Ensoños de Breila*, 1982. *Aquí fican melodías*, 1984.

Palabras Maiores (Rev. Carel, 1986). *No devalar as horas* (Rev. Grial, 1986).

Teatro: *A Caeira* (Rev. Carel, 1985). *Era unha vez o mundo do envés*. II premio de teatro infantil de Xove, 1985.

Narrativa: *A viaxe Alucinante de Peter o Cosmonauta*, 1986. (Edición patrocinada pola Consellería de Cultura e Benestar Social).

Actualmente é o segredario da Asociación de Escritores en Lingua Galega.

Membro da Dirección Nacional da MESA PERMANENTE POLA NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA.

I

A noite lonxana espérame todos os días,
repousa queda nas farolas e nas portas das últimas tabernas abertas.

Eu habito no alto da cidade apartado do seu ruído
tan só a cantiga eterna do mar rompe o silencio.

Unha voz doce de muller filtra-se clandestinamente polas rendixas do espazo.

Buscareite sempre en algún mar.

nas pedras bañadas polo mar do norte.
e sentarei-me a esperar-te e non pronunciarei mais palabra que o teu nome,
e farei-no en silencio para que ninguén o escuite,
e o silencio será o regalo con que che otorge quando cheges,
un silencio povoado de palabras que tan só os dous escuitaremos,
os dous e a noite.

a noite acolledora.

as pedras que nos protexen,
e o mar que che trae ao meu encontro.

II

Eu non habito onde os homes.

habito onde os deuses.

na noite e nas tabernas.

na verdadeira noite.

na que é negra como un touro e abre as súas portas aos tolos namorados,
e no frío marmore das mesas das tabernas, onde o viño repousa nos bocois
esperando ser un nectar misterioso no meu corpo.

Xamais paseiei polos salóns etiquetados e as grandes avenidas.

os meus pes tan só deixan a súa pegada na noite.

nas tabernas

e nos portos,

nos lugares onde é imposible mentir, e tan só conquistar a supervivencia
os seres auténticos.

os verdadeiros navegantes,

os que naufragaron no viño.

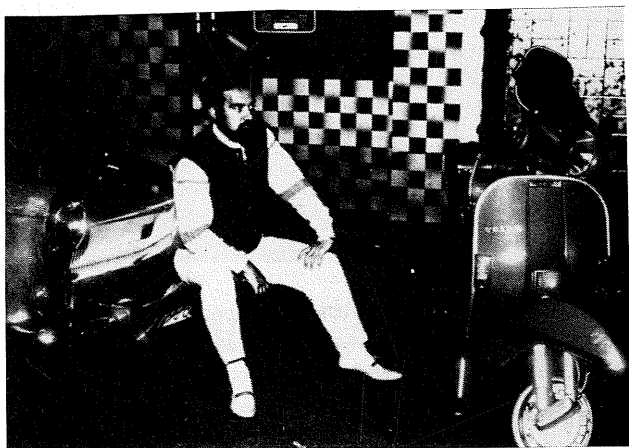
os que a resaca do mar truxo as negras praias da noite,

ao lugar onde os seus corpos repousan esquecidos.

esquecidos como os deuses.

esquecidos.

coa única compañía dos amigos da viaxe.

XAVIER SEOANE

A Coruña, 1954. Ten publicado "Poesía experimental" (1978), "Os bosques encendidos" (1981), "A caluga do pa-xaro" (1979), "Anisia e outras sombras" (1981), "Arca Cotidiana / Iripaxaros" (1984) e "Presenzas" (1984)

Nunca ninguén me dará mais
que o sol sobre as follaxes
que a acerada ledícia
nunha humidecida entraña
da terra branda

calma
dita
é a todo o que aspiramos
felicidade ágape
todo o que recibemos do bico do paxaro
todo o que alenta
na extremidade nivea da rama

de onde ven
este anseio fecundo nas entrañas
este xúbilo ardente
de contemplar
na pupila sonámbula?

nunca ninguén
me dará mais
que a águia celeste sulcando a imensidade
que o delfin esvarando na águia ideal
do oceano branco

contemplo a alta noite de frutos derramados
e sento o fondo olor das árbores deitadas
a terra ten segredo de horizonte soñado
na ánfora do espazo

o rocío que penetra na lágrima
e estremece a mirada
non morrerá
o que nun día ameí e nostalxio acaso
pervivirá cantando no centro da alvorada

nunca

o que é

desvestirá a súa túnica
despirá o seu abrazo

nos campos celestiais
en que eterna orvallada
pace
plena de graza é a luz que respira deitada.

XOSÉ VÁZQUEZ PINTOR

Nacemento e primeira xuventude nas terras do interior de Galicia (Melide, A Golada). Profesor en Cangas do Morrazo. Poesía e Teatro son os seus mundos de diário.

Poesía: "Gándaras" (1971); "Terra e pan" (1975); "O despertar tamén é noso" (1977); "Ofidios de diário" (1984).

Teatro: "A fraga encantada" (1987)

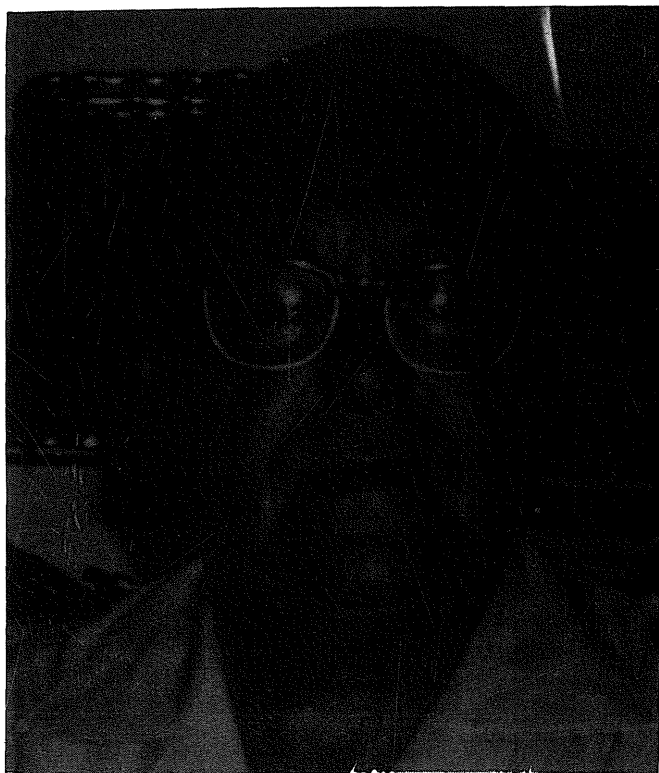
Narrativa: "De ida e volta" (1975)

INEVITABLE ADULTO, AMOR, ESTE SILENCIO DE AUGA PESA POR UN ANO

Estou en tí como paxaro rebelde que se nega ao mar
pola distancia do trópico / linde póstumo
do gozo para quen quero ser detido en permanencias /
En tí como unha roupa vella
que de cando en vez diante do espello loce
nos teus ollos de naraído denso.
Como unha mau que aperta o remo no naufraxio.
Como ese día cinco do milenio
que xubila o soño de ser teu para máis cando.
Como unha bris que tí maldices e dis non na bocanoite.
Como Santiago. Padrón, o Ulla noso... Estou en tí
eterno birimbau, nun alto.

EN CANTO A MERA ENTRA A FURTE POLOS RIOS COAS BALADAS

A metamorfose rompe a nosa casa de abellas
e rouba o mel de tantos anos.
Alborece canso en sagitario e as estrelas
cháman-se en diglosia ares numa seia comba...
Os lucepouco négan-nos a luz por sermos todos
anaconda ou gris tellado das folepas.
Son as dez na gorxa do xilgaro que tose sen medida.
Ula a curuxa na fraga. Ula a marta
no pousadeiro do frío Ula o amilladoiro
no camiño das aves. Ula o océano
cos lobos do mar Ula a mau que borra
a noite dos bolígrafos.
Ula tí e máis eu no alto da vellice
entre un senfín de urbes mentas chove.
Estamos afeitos á metade e só nos queda
a paisaxe íntima como un río
de solagos que o salmón retoma
para o descanso definitivo da súa morte.

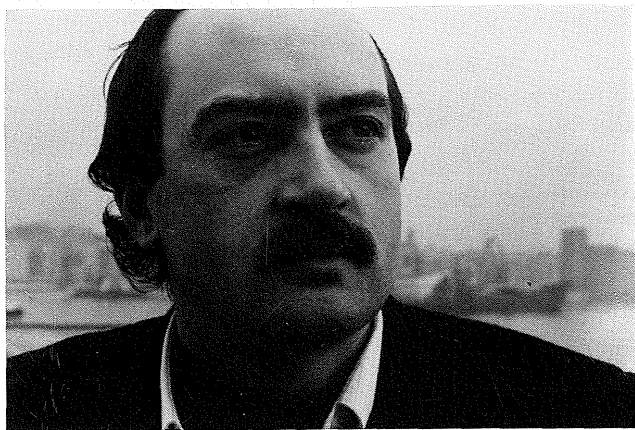
XOSE FRAGA IGLESIAS

Naceu no 1945 na terra de Montes. Militante de esquerda, padeceu quince anos de cadea franquista. Ten publicado o libro "Falando calado".

LOVUANZA O CANTAUTOR DA TERRA DO CONDADO FRANCISCO

Os amigos chamámoslle Paco.
Velo ahí vai co sorriso pensante
Prendido á cintura da guitarra amante.
E atópase en calquera burato
Onde haxa amigos senñibres o amor
Que alcenden o íntirio á sombra do Arte.
Conocino no Muiño de Delio,
No recuncho de amáue amizade;
E atopeino tecendo corcheas
De armonia cheas,
Bordando no seu pensamento
Reflexos de amor con acento.
Así é cal te ve o poeta
E prégache que xamáis te esvaias:
Que fagas do verbo querer tua meta,
Que loites contra de tóda-las Raias.
Prá tua moral, alí é Portugal,
Prá tua raigaña, aquí é España;
Pró teu sentimento...
Que sexan somentes dous Pobos irmáns,
A ledicia dos pobos curmáns,
Amigos, amantes,

E sin amos noxentos,
Sin firentes fronteiras,
Da enemistade parteiras,
Putas nais da MIÑA, do MEU,
Cantar ledo do porco baldreu,
Do Ego burgués
Acochado no Nacionalismo,
Estrada axeitada pró Imperialismo
Depredante de tóda-las praias,
Rapiñeiro das riquezas
Que outros prantaran;
Prantador de cruces
Pra ateigar de Cristos
Aterrorizantes,
Aterrorizados.
Pero ti, noso amigo Paco,
Ti sigue cantando
E, cos bos, cobizando
Ese Mundo que soio estremece
Diante de unha frol destragada,
Diante de unha meniña descalza,
Axionllada.

XULIO LÓPEZ VALCÁRCEL

Naceu en Lugo no ano 1953.

En Santiago de Compostela cursa a carreira de Dereito, e actualmente exerce como Procurador dos Tribunais en A Coruña, onde tamén é Presidente da Agrupación Cultural "O Facho".

Sendo estudante en Compostela formou parte do Grupo Poético "Cravo fondo".

Individualmente ten publicados tres libros: "Víspera do día" (Ed. Follas Novas, Santiago de Compostela, 1979), "Alba de auga sonámbula" (Ediciones Celta, Lugo, 1983) e "Solaina da ausencia" (Algalia Edicións, A Coruña, 1986).

PALABRA QUE EN NOS QUEDA

“Adeus amigo connosco para sempre poeta”

Cara ónde se van os claros fillos
cego o pranto e as mans inertes
qué lugar procuran no seu voo de sombras
cara qué remotos espellos se confunden
águas dun nirvana aterrada paz dos sartegos
cara ónde se van os nenos viaxeiros

Madre, cara a raiz mais fonda
cara a soedade mais xorda,
cara a verdade mais certa.

O meu corazón é un paxaro ferido
entre as silvas,

unha flor de amendoeiro.

O meu corazón era

unha pociña de calor

na brusca desolación do inverno.

Cara ónde se foron os que amo.

Sen que a súa nostalxia me console
de valde invoco-os a soias.

De valde procuro o timbre da súa voz,
a serena elegancia do seu xesto.

Perderon-se na brisa,
dispersou-nos o vento,
recendos dos seus ecos
calacean polos hortos.

Para quén o aloumiño das miñas mans
para quén a calor do meu peito,
para quén este fatigado deleixo
de cimitérios.

O meu corazón é un meniño enfermo.
Collin as suas mans e eran dous lírios de xelo
mirei os seus ollos e eran dous cristais sen soño
busquei os seus lábios e eran dous sulcos irtos
É el, non era el, nen o seu corpo era seu corpo.
Cara qué niños foxen os paxaros silandeiros.

Cara o silencio mais pleno
cara os bosques mais mestos,
ás desteñidas chairas do olvido,
cara a rotunda negación de ceo.

Tiña para ti o mais doce viño,
o pan mais branco e temo.
Ah, para ti, a música e a água,
a mañá e o fogo,
a rosa acesa do meu corpo.

Deixo unha ollada
que amaron os eidos;
unhas mans que agarimaron nenos
Deixo unha mañá noviña
cara unha mar aberta,
horizontes dilatados
camiño doutros ceos.
Deixo unha forma de tristeza,
a poeira de todos os camiños,
a canseira de todos os regresos.
Palabra que en vós quedo,
amei estes dias que o destino me concedeu
e gardei canto poiden apreender da beleza
no fráxil tremor dalgun verso.
É canto tiña. É canto deixo.

A Eusébio

ÁNGELES PENAS

Naceu en Teixeira. Licenciada en Filosofía e Letras.
Compaxina a literatura coa creación plástica

FRAGMENTO DO LIBRO "OS ANALES DO VENTO"

¡CORAZON DO MEU VENTO NON ME DEIXES!

¡Corazón do meu vento. neno núo,
que abalaba xesteiras, piornais,
uceiras, codesales ou toxeias...
primeiro bico amante que me deron,
corazón do meu vento. non me deixes!

Bruan borbollan firen choromican
bican parolan berran bisbillean
os teus labres de Leste namorado
i eu no meu cais, que cheira a marusía,
escoitote sin folgos, tresvariada;
cun raiar de estrelañas nos miolos,
de celestiais pingueiras, ceos irados,
degoirantes violís
que me desbotan

Tal manantío de augas fondas de Deus
dónome, doume

pois non son miña xa:
son ese astro pecadento e caído
saloucando por Orión e Aldebarán
e o Cisne...
e toda estrela imán que me reclame

Pois non son miña xa:
son mol pandeiro
nos baixíos do Norte estarricado.

Lévame en tí, debúllame, desfaimo
en milleiros de frutas e buguinas
pra sementar amor en todo rego.
Son unha probe nena atoutiñando
os regueiros da luz.

Quero acenderme
cos tizós do teu lóstrego, arroubarme
coas faiscas de tí.

Ver en foguetes
estalar esta moma marusía
de días apozados e noxentos.
¡Arrámplame contigo érgueme aos outos
ciclós en onde xestan os Boreas
os poldros dos ubérrimos cendales!

¡CORAZON DO MEU VENTO, DAME O CANTO!

ANTÓNIO RODRÍGUEZ REIXA

Vigo, 1957. Licenciado en Filoloxía Galega. Profesor de Lingua e Literatura Galega no I.B. Sta. Irene (Vigo).

Funda o “grupo de comunicación poética Rompente” (1976-83), intervindo en todo tipo de recitais e dirixindo “Rompente Edicións”.

Publicacións:

—“Silabario da Turbina”, en colaboración, Rompente Edicións Vigo, 1978. (poesía).

—“Fóra as vosas suxas mans de Manoel Antonio”, en colaboración, Rompente Edicións, Vigo 1979 (poesía).

—“A Dama que Fala”, en colaboración, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 1983 (poesía).

—“As Ladillas do Travesti”, Rompente Edicións, Vigo, 1980 (poesía)

—“Historia do Rock and Roll”, Premio Galicia’84, Servicio de Publicacións, Universidade de Santiago de Compostela, 1985 (poesía).

Galicia sitio distinto
había oliveiras e aceite do país
había cervos
pero nunca se contaron chistes de Quevedo
porque a batalla de Estalingrado non foi o día da Patria Galega
e a xente non di
“agüita agüita que vienen los maderos”
aínda que hai xente que corre berrando
“tira la roja saca la gallega”
“tira la roja saca la gallega”
eu quero bailar eu quero bailar eu quero bailar nos coches de choque

Galicia sitio distinto
non hai veteranos do Vietnam disparando desde as pizzerias
nin películas americanas que contan sempre a mesma historia
dun home perseguido por un crime que non cometeu
que estaba incosciente que lle puxeron a pistola na man
para os americanos todo é unha puta casualidade
eu quero bailar eu quero bailar eu quero bailar nos coches de choque

Galicia sitio distinto
e viñeron os romanos e non era unha película
e comían as lampreas
a lamprea pitón
a boa que é a que gardan para eles
a lamprea de cascabel que a que máis ruído fai ...
e hai políticos que viaxan en ambulancia porque van sangrando polo cu
e unha señora que eu non sei que é con ligueiros de cruces gamadas
sacando lampreas polos buratos
eu quero bailar eu quero bailar eu quero bailar nos coches de choque.

GALICIA SITIO DISTINTO

Galicia sitio distinto
había oliveiras e aceite do país
había cervos
pero nunca se contaron chistes de Quevedo
eu quero bailar eu quero bailar eu quero bailar nos coches de choque

Galicia sitio distinto
As leis dos visigodos e xustiniano aínda en uso
o porco do país é excelente
tamén o touciño
porcos cebados a nozes e millo
disque hai outros porcos cebados con víboras
ninguén gordo excepto os cregos
pero non hai ningún tapiz con xudeos acoitelando a hostia
que se desangra a borbollóns
e agora veñen jodechinchos gastronómicos
e os viños chámanlles caldos
eu quero bailar eu quero bailar eu quero bailar nos coches de choque

Galicia sitio distinto
había oliveiras
había cervos
pero nunca chistes de Quevedo
nin jodechinchos chegando e ós viños chámanlles caldos
pero hai xente que para esaxerar prefiren dicir muchísimo ou muchismo
eu quero bailar eu quero bailar eu quero bailar nos coches de choque

Galicia sitio distinto
e na cadea de Vigo os funcionarios a dicir
"los destinatarios de los paquetes pasen a recoger los mismos"
é aí está mal dito "Los Mismos"
eu quero bailar eu quero bailar eu quero bailar nos coches de choque

Galicia sitio distinto
non hai princesas que estean tristes
pero hai obreiros que están dos "nervios"
porque non se fixo a melancolía para acompañar á palabra proletariado
e os nenos pensan que obreiro é distinto de albañil
pero a mirada acusadora das recén paridas é igual no mundo todo
eu quero bailar eu quero bailar eu quero bailar nos coches de choque

Poetas de Portugal

Hai un lugar de Galicia, que está nos cumios de pedra da catedral de Tui, desde onde doe máis a vista de Portugal. Otero Pedrayo, camiño de Lisboa e de América, fai apontamentos precisos de aquela terra arraiana no seu libro “Por os vieiros da Saudade”.

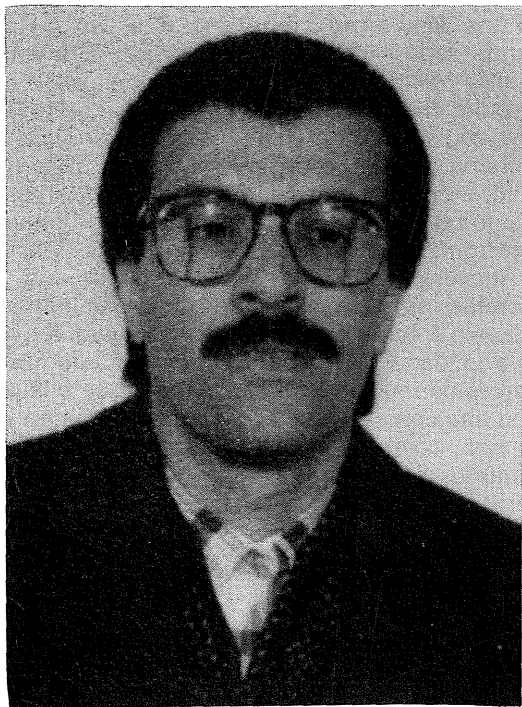
O río Miño produce o máis vasto e pracenteiro “locus amoenus” de cantos haxa en Europa. Os prados, as hortas, os milleirais da banda de alá son unha beizón pra os ollos. A ponte de odioso ferro decimonónico lémbra-nos a historia adversa que cortou en dous a nosa xente. Acode puntualmente, á nosa lembranza o deseño de Castela: certamente os da banda de lá endexamáis poderán ser máis estranxeiros que os de Madrid. E de pronto, coma un arreguizo lírico percorre o liquen das ameas, abala os couselos das fendas, inqueda o vóo riscado de víncaros e de andoriñas, fai tremmer os vidros da galería do pazo do señor Bispo. É, no crepúsculo, o ángelus, que soa no Alén Miño. A campaña do convento franciscano de Gonfei, disque en Portugal, sen reconecer fronteiras nen alfándegas lanza para Galicia a súa música. Atravesan o Miño, as badaladas. Coma un bando de bolboretas, os sinos de Gonfei arrevoan darredor da nosa testa, aló sobre a catedral afortalada, para lembramos cada día a unidade galego-portuguesa, unidade que existe nos alicerces de todos nós, e que haberá que edificar cara arriba, tan alta coma esta acrópole tudense, contra España e, como non, contra o Portugal oficialista que a barbarie dos Unamunos deixou cego para poder ollar as súas raíces verdadeiras, que son estas, que somos nós.

Escoitemos os signos de Gonfei, que cada día atravesan o Miño sen permiso da Garda Republicana nen dos Carabineiros, onte a bulrar a PIDE e hoxe ironizando sobre as miserias do Mercado Común “Europeo”. Eles dinnos a verdade e hoxe celebran, sen dúbida, este Festival de Poesía do Condado, un dos grandes acontecementos culturais da nosa terra. Ton ton, ton ton —canta o ángelus dos pequenos frades portugueses, e, ao chegar á nosa orella, as badaladas xa teñen significado porque din así: Somos uns, somos uns.

A presenza dos queridos poetas portugueses, dos que saben que esta é tamén a súa terra, échenos de ledicia e de conforto. No seu louvor e na súa homenaxe, levantemos cuncas nas que espelle o albariño común e entoemos a cantiga pánica do poeta de Amarante, entrefebrada hogano coa sustancia operaria e popular que reclama o noso tempo.

Viva a poesía portuguesa! Viva Portugal!

X.L. Méndez Ferrín

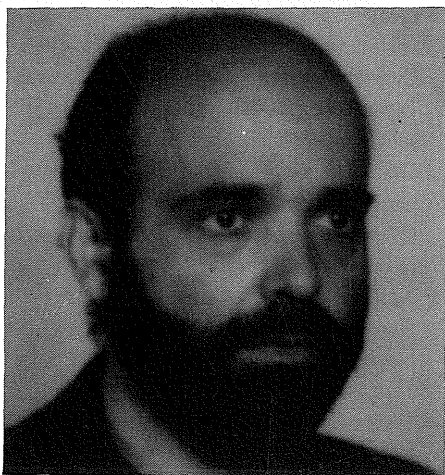

PIRES LARANJEIRA

Melgaço/Portugal, 1951. Foi jornalista e agora é professor na Faculdade de Letras da Universidade de Coimbra. Mestre em Literaturas Africanas e Brasileira. Colaboração em jornais e revistas de Portugal, Galiza (A NOSA TERRA), Brasil, Espanha, Estados Unidos, Angola e Cabo Verde. Entre outras obras publicou: *Istórias de Rio Tinto*, *As portas do corpo* e *Literatura Calibanesca*.

A REVOLUÇÃO FALHADA

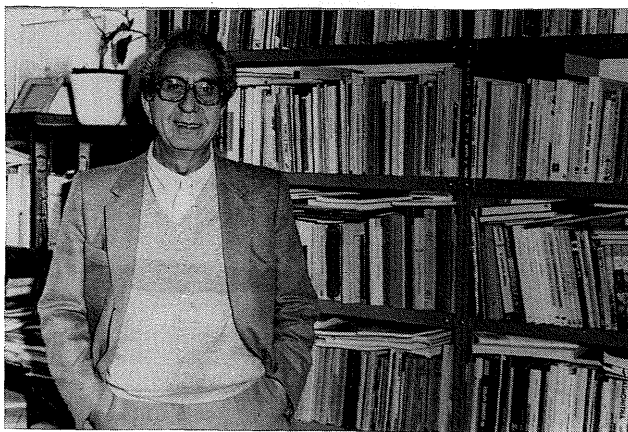
Bispos generais elefantes e putas curvaram-se
á passagem da suprema meretriz.
Um político arruinado engoliu em seco
e ofereceu a filha em sacrifício.
Cientes do plano frio de assassínio
intelectuais em pânico auto-puniram-se.
Quando o chefe do desgoverno falou á distância.
Papagaios sociais e académicos iletrados
sublinharam a importância do assemte.
Policías como quem não quer a coisa á paisana
partiram os dentes á revelação.
Os comentadores políticos do ausente
reconheceram o passado erro da verdade.
E toda a velhinha desdentada
reprovou a farda sexual fora de acção.
Secretários partidários de generalidades
particularizaram secretas secretarias.
Camaradas verbais e camarilhas pragmáticas
terçaram armas por um terço do plano.
O poeta engoliu as palavras em seco
e urinou-se ao discursar na praça pública.

CARLOS LEITE

Nasceu há 38 anos em Vila Real de Trás-os-Montes/Portugal. Publicou os livros de poemas: *O pesquisador de Ouro*, *A Máquina Vaporosa*, *O Brilho Residual*, e *O Desflashar dos Espaços*. Colaboração em *Diário de Lisboa*, *O Comércio do Porto*, e na revista *Arco-Iris*.

Clara branca japonesa o nácar kitsch
de fonte pintada em melopeia muda
enredos tecidos por peixes-cantores
que me revelam este mar de março azul
Aí caio bruscamente
no fundo onde se fundem as árvores
e se gera o sangue que em ti me afunda
Respiro-te e vejo-me como um ladrão
nocturno escutando quando dormes
o teu peso em palavras
Por ti juntaria novamente versos

LUÍS VEIGA LEITÃO

Nasceu em Moimenta da Beira, 1913. Obra: *Latitude* (1950), *Noite de Pedra* (1955). Viveu exiliado no Brasil desde 1967 até ao advento da democracia em Portugal, com o 25 de Abril. Outras obras publicadas: *Ciclo de pedras* (1964), *Linhas do Trópico* (1975), *Livro de Andar e Ver* (1974), *Longo Caminho Breve* (Poemas Escolhidos 1943-1983) em 1985 e *Livro da Paixão* (1985).

VILANCETES

De dia, penteio minha dor
à noite, lavo a minha mágoa

Da luz líquida dos teus olhos
Fiz o meu espelho de água:
De dia, penteio minha dor
À noite, lavo a minha mágoa

E matas-me para que eu viva
E vivo para que me mates

És a lâmina, de uma lágrima
Amor não há que não maltrates:
E matas-me para que eu viva
E vivo para que me mates

ANTONIO CABRAL

N. Castêdo do Douro, Alijo, 1931. Prefaciou o livro Cantar de Novo, de José Afonso. Publicou os livros: O Mar e as Águias (1956), Falo-vos da Mantanha (1958), A Flor e as Palavras (1960), Poemas Durienses (1963), Os Homens cantam a Nordeste (1967), Quando o silêncio reverdece (1971), Emigração Clandestina (1977), Aqui, Douro (1979), Entre o Azul e a Circunstância (1983).

GLADIÓLOS E OUTROS FRÉMITOS

1. Prólogo

Toda terra é muller e nem só os poetas sabem isso. Embora nem todos, digase em abono do avestruz. Há os que enterram na lua os sete fôlegos que Deus lhes deu. Mas é assim que os gladiólos e outros frémitos sustêm o que lhes resta de vida.

2. Em princípio toda a gente gosta de gladiólos.

Mas há os que torcem o nariz, se eles rompem da história.

Bem provida de tudo. Desde o umbigo.

Preferiam as flores

de seiva metálica, legíveis em Bruxelas, por-exemplo, riscando uma fronteira de alto a baixo, no meio do país.

País que ainda que se levanta de manhã para ouvir cotovias mas também o chocalho de três velhos tontos.

Inês bordando o pensamento

com sua agulha de oliveiras jovens e o presidente,

do alto do seu calcário, a escrever gestos decisivos

A história repete-se e, por isso, de repetição

em repetição, é provável que os mais incautos

assentem as espáduas onde devem,

fiat, fiat,

quando o espírito recolhido na corola ainda não vogava sobre as águas.

É muito fácil, claro,

dividir um país. À direita, dois braços falando com o horror e, á esquerda, a caveira próxima ainda viva sob a respiração do touro.

Picasso violento em legenda de mármore.

Certos indivíduos pensam que o que são, pelo facto

de já o serem, lhes concede direito sobre os outros.

E cortam-nos ao meio com a faca de talhar promessas. Oh

água podre dos dias. O pensamento a arder, como se nele tivessem queimado os ossos do Bandarra.

Dum lado, os bons, eles

—que desmantelaram o escudo

de Aquiles, entre si repartindo tanta preciosidade

com o objectivo de disfarçar gorduras;

de outro lado, nós

—os que sobramos

e, com tanto ódio florido nas curvas das estradas,

nas curvas de suas curvas os assaltamos e só temos

a espingarda de cravos que aos olhos lhes apontamos.

3. Epílogo

É assim que os gladiólos e outros frémitos sustêm o que lhes resta de vida.

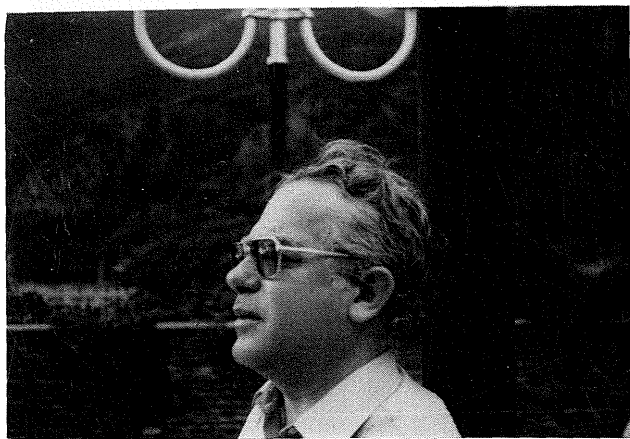

ISABEL ARAGÃO

Nasceu no Porto, 1964. Publicou os livros de poemas *Canções do corpo* (1985) e *sabor* (1987). Com Francisco Duarte Mangas, coordenou as revistas *Sempre* 1987, órgão da Comissão Promotora das Comemorações Populares do 25 de Abril no Porto.

hoje
todas as palavras me traíram.
uma a uma
como se toda a terra tivesse entrando numa orgia.

a procissão continua pela praia.
conheço essas pernas que se calam
para não perturbarem o mar.

ANTONIO REBORDÃO

N. Porto / Portugal, 1933. Extensa obra poética, estando os livros todos esgotados e recolhidos no volume *A Condição Reflexa*, no prelo, através da Imprensa Nacional.

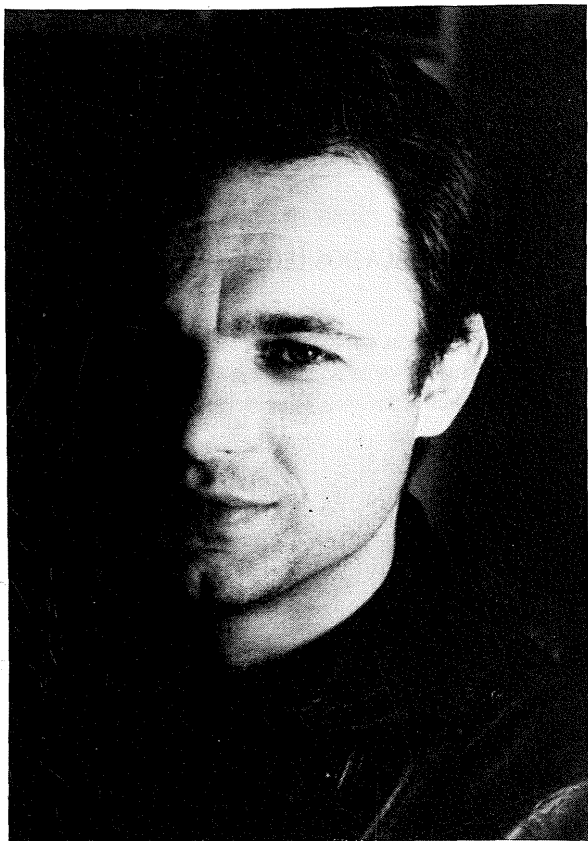
PRAÇA DOS LEÕES

Das bocas dos leões pode jorrar a água
das suas pestanas pode tombar o rimel
dos seus dedos aneis sobre os cinzeiros
da minha boca a língua
a comer-lhe o baton.
dos meus braços as mãos. circunscrevendo-a

Estamos encerrados numa praça
cercada de armazéns, igrejas, austeros edifícios,
comércios de remotíssimos parentes
de trigo enchendo os navios para Cuba,
arruinando-se.

Sucede isto no Porto,
uma cidade onde os destinos pesam muito
e as quimeras de bronze só mitigam
à sede secular de eternas pombas.

Nunca, nesse lugar, as bocas se encontraram.

FRANCISCO DUARTE

Nasceu em 1960, em Rósas (Vieira do Minho). Publicou os livros: *Escombros* (1980), *Cavalo dentro da cabeça* (1985) e *Espécies cinegéticas* (1987), bem como a *Antologia Poética de João Penha* (1987). Representado nas obras colectivas: *Algumas vozes* (1980), *A Ilha dos Amores* (1984), *Sempre* (1986) e *Um postal para Luanda* (1986).

FABRICADO EM PORTUGAL

as pessoas comercializam entre si
a amargura dos olhos
digo-vos que estou um pouco escanda-
lizado com este negócio
e não fosse esta minha relutância anti
capitalista: ainda um dia destes montaria
(com capitais estrangeiros) uma multinacional
de sorrisos a preço baixíssimo para lançar
o produto à escala internacional

sorriso fabricado em portugal
a consubstanciação do exotismo
dum povo sentado no nevoeiro dum cais

ANTÔNIO DE ALMEIDA MATOS

Nasceu em Fafe, Minho, e vive no Porto.

Antologado em:

A CORPO DA PÁTRIA, Pax, Braga, 1971.

VESTIRAM-SE OS POETAS DE SOLDADOS, Ed. Cidadela, Lisboa, 1973.

POETAS DE FAFE, Casa da Cultura, Fafe, 1985.

CAMPO ALEGRE, A.E.F.L.U.P., Porto, 1985.

Participou no VI Festival de Poesia no Condado, Salvaterra de Miño, Galiza, 1986.

Livros publicados:.

GOLPE DE SOL NA LUCIDEZ AMARGA, Brasília Editora, Porto, 1985.

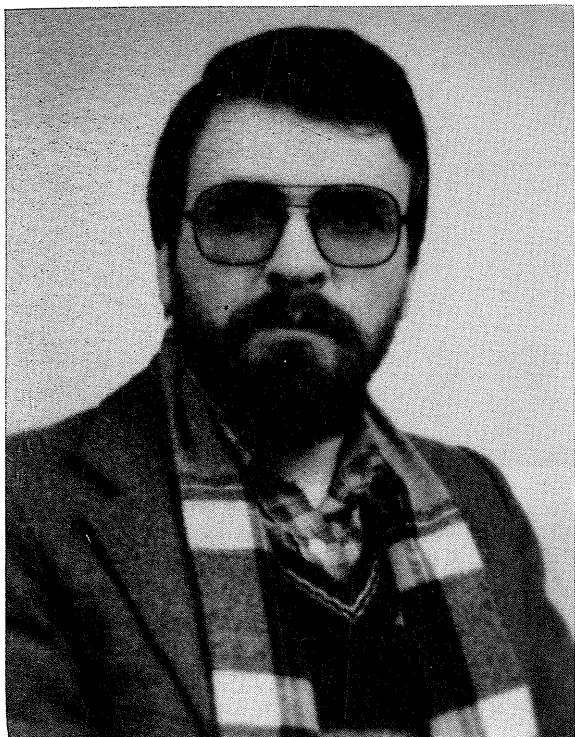
O QUINTO ELEMENTO, Ed. Caminho, Lisboa, 1987.

I

Não tenho a chave exacta da palavra
a dizer-te de quanto tão interno
à superfície apenas se traduz
levíssimo arrepio no meu corpo
De quanto te não digo me perturbo
É necessário saibas tanto e como
magoada se tornara esta semente
um dia a germinar na tua pele

II

Digo dos teus cabelos E dos olhos necessários
agrestes sempre Ternos me convocam insistentes
na luz que me revelam E na sombra que me fazes
em aludir pudor Ao se negarem mais cativam
Falo na tua boca e me perturbo incontinente
na ânsia que revelas nos teus lábios Em audazes
silêncios murmurantes me sugerem temerários
e logo temerosos E afoitos se me esquivam
Digo também da linha que desmancha a aridez
do peito onde descansa e lhe não toca a mão suspensa
e se arredonda a língua recriando uma outra vez
Falo em ventre cavado na saliva em que se libam
suores e sóis acesos e ainda imaginários
de quanto afinal calo de te querer assim imenso

DAVID RODRIGUES

Nasceu em Ponte de Lima, 1949. É professor em Viana do Castelo. Publicou os livros: *O rito do pão*, (1981), e *Dilúvio de chamas* (1985).

ÁGATA DE LÁBIOS

Giesta de maio os cabelos desprendem
de novo as flores humildes sobre o corpo

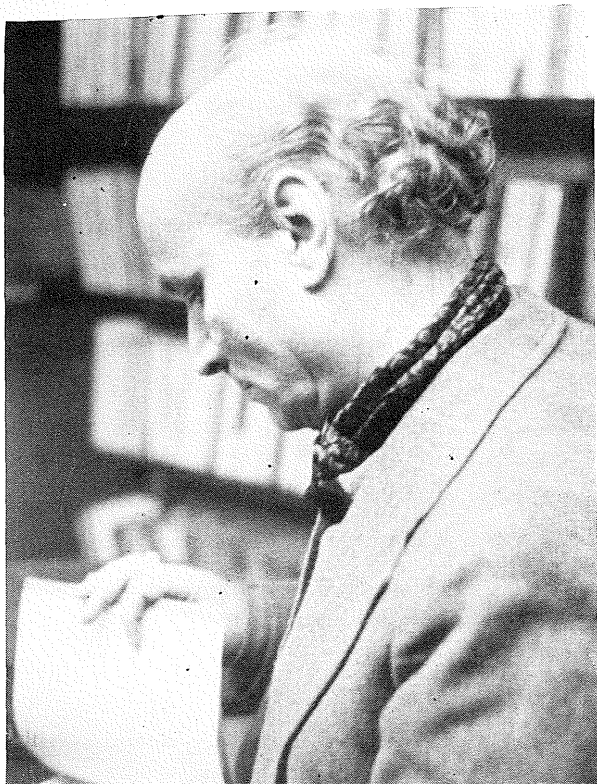
novo em fermentos cálidos arrebatase
o pão ao seio das searas calmas

tão calmas de azul, ó, maiores unidades
da terra um só feixe de braços como

ágata de lábios

cerrados na cicatriz da cisura
impertinente das folhas ácidas

vencerei o fio mais intenso que faça
de frio a prumo o caule duro inverno que faça

ALBANO MARTINS

Póvoa da Atalaia Portugal, 1930. Licenciado em Filologia Clássica. Foi secretário da Redacção das revistas *Árvore* e *Nova Renascença*. Director do Conselho Literario da Associação dos Jornalistas e Homens de Letras do Porto. Participação em colóquios e congressos sobre Língua e Literatura em Portugal, Brasil e Galiza. Prémio de Tradução da Sociedade de Língua portuguesa pelas suas traduções de Safo, Alceu e Leopardi. Publicou os livros de poemas: *Secura Verde* (1950), *Coração de Bússola* (1967), *Em Tempo e Memória* (1974), *Paralelo ao Vento* (1978), *Inconcretos Domínios* (1980), *A Margem do Azul* (1982), *Os Remos Escaldantes* (1983), *Sob os limos* (1986), *Poemas do Retorno* (1987); as traduções: "O essencial de Alceu e Safo" (1986) e "Cantos. de Giacomo Leopardi" (1986).

UMA SÓ LUZ

Semáforo
o teu corpo.

Uma só luz
vermelho.

A lâmpada
do sangue
ininterrupta
mente
acesa.

BRASIL

A POESIA BRASILEIRA HOJE

A poesia atual brasileira apresenta o mesmo fenômeno que vem se notando em todas as partes do mundo: não se submete á uma definição unívoca.

Ela é uma soma de várias vertentes do passado, adaptadas á individualidade de cada poeta. Os poetas de hoje criam seu próprio estilo, seus predecessores, independentemente de nacionalidade e momento histórico.

De qualquer maneira, algumas invariantes se repetem: a poesia de corte social, onde, a mensagem é privilegiada e a dicção poética aproveita algumas técnicas emprestadas da prosa, como a discursividade, a clareza, a lógica cartesiana. No extremo oposto, encontramos a poesia experimental, que utiliza a linguagem não como um meio de comunicação mas como um fim em si. A poesia não se consubstancia através da linguagem mas dentro dela. Trata-se de obras de vanguarda que buscam novos caminhos expressivos.

Entre estes dois polos, situa-se a grande maioria. Poetas líricos, filosóficos, confessionais, cronistas do cotidiano, eruditos ou populares, neoparnasianos, verso libristas etc.

O último movimento de vanguarda no Brasil ocorreu há mais de trinta anos. O concretismo. Influenciados por Ezra Pound e suas pesquisas com o ideograma chinês, poetas como Augusto e Haroldo de Campos e Décio Pignatari formularam uma novã estética em que o poema pretendia adquirir estatuto de um verdadeiro objeto (na realidade funcionando apenas como um letrismo) muito mais próximo das artes plásticas do que da literatura.

A poesia social encontrou em Moacyr Félix de Oliveira e Alfonso Romano Sant'Anna seus mais inteligentes representantes. Estes poetas souberam fugir dos perigos da poesia panfletária e artisticamente pobre e deram uma inusitada dignidade ao discurso basicamente destinado às massas.

O verso tradicional mas com poderosa carga imagética vamos encontrar na poesia de um Ledo Ivo de um Fernando Mendes Vianna. Uma fina tessitura linguística aliada á uma musicalidade que recria sonoridades esquecidas pela língua portuguesa desde os trovadores galico-portugueses são características da voz feminina mais importante da poesia brasileira atual: Marly de Oliveira. Numa linha neo-antropofágica, sarcástica e paródica, é que situamos a poesia de Claudio Murilo, carregada de índices culturais, ao mesmo tempo em que aproveita como elemento desestruturador do poema a fraturada linguagem do cotidiano.

Sem uma coerência interna em sua obra poética, buscando em cada livro a sua própria estética, aberto a todos os ventos e influências, tendo publicado desde poemas concretos á poesia de cordel, Ferreira Gullar é a personalidade mais intrigante e instigante da poesia brasileira de hoje.

ANTONIO MAURA

Escritor, periodista, ex-diretor da Casa de Cultura Hispânica em Fortaleza, Brasil.

CLÁUDIO MURILO

Obras do Autor:

Poemas. Rio, Livraria São José, 1959. Novos Poemas. Rio, Livraria São José, 1960. Fonte. Rio, Editora do Jovem, 1961. Gesto Solidário. Rio, Editora do Jovem, 1964. As Doze Horas. Rio, Editora do Jovem, 1965. A Rosa Prática. Rio, Aldeia Editora, 1966. A Musa Alienada. Rio, Editora Bonde, 1971. Poemas de Amor, Rio, Edição do Autor, 1979. Caderno de Proust. Rio, Liv. José Olympo Editora, 1982. A Velhice de Ezra Pound. Rio, Edições Antares, 1984. Reflexos. Rio, Edições Antares, 1984. Catarse Rio, Edições Antares, 1985.

Tradução: Antologia Poética - Carlos Brummond de andrade - Instituto de Cooperación Iberoamericana - 1987.

O FILÓSOFO MORRE ABRAÇADO A UM CAVALO

Quase me aborreci, fiz careta,
enfim terminei por ceder,
até que, como poeta,
comecei a dizer: tic-tac.

Nietzche

tic-tac
a alma sai pelo joelho
tic
você continua a andar
tac
o relógio pára
tac
você continua a andar
tic-tac
as cinco consoantes - t, z, s, c, h -
gripam o rolamento.
tic-tac
você etc...
a sua cabeça, poeta.
tic-tic,
t,
tropeça
z,
você etc...
s,
olímpicos miolos
c,
você etc...
a engrenagem
h
pelo chão

CATALUNYA

POESIA CATALANA

1.—HOMENATGE

En aquests darrers anys, la poesia catalana ha estat colpida per la pèrdua dels poetes més significatius de la postguerra. Aquelles veus d'emblema i paradigma en el llarguíssim hivern del franquisme. Poetes d'exili i estrangers en pròpia pàtria, entestats, però, a resistir en un ambient d'hostilitat i d'incomprensió: Joan Vinyoli (1914-1984), Salvador Espriu (1913-1985), Rosa Leveroni (1910-1985), Joan Oliver, "Pere Quart" (1899-1986) i J.V. Foix (1893-1987). Cinc poetes d'expressió molt diferent —bé que complementària— i amb una experiència vital paral·lela en alguns aspectes: d'una banda foren destralejats per la guerra civil i, de l'altra, encarats a construir en un paisatge enrunat, desfet i desolat.

L'obra de Salvador Espriu, a la vora d'una temàtica in-sistent i reflexiva sobre la mort, esdevingué la proposta d'un diàleg amb les cultures peninsulars. Joan Vinyoli i Rosa Leveroni, en canvi, ens posaren a l'abast una doble i intensa experiència lírica. Vinyoli fou el lament existencial i angosat en l'inacabable hivern de la postguerra. Rosa Leveroni, com un baluard interior, l'experiència d'una lírica transparent i equilibrada, amorosida de suggeriments a cau d'orella. Pere Quart fou el sentit crític i la ironia fins a la causticitat d'una expressió literària no exempta de gravetats reflexives. Parquè Joan Oliver fou, també, un poeta desolat i abrupte marcat per les adversitats d'unes circumstàncies històriques adverses. Finalment, J.V. Foix, ha estat el geni de l'originalitat i el trèmp d'una obra personalíssima i d'alta qualitat literària, a cavall de la tradició i de l'aventura avant-guardista.

L'implacable degoteig d'aquestes morts han manifestat novament la tombarella una mica injusta de les evidències pòstumes. Aquesta mena de lamentació tardana, com una contrició força de temps, per pal·liar un punt la vergonya d'oblits i mancances. És el cas, sobretot, de Joan Vinyoli i de Rosa Leveroni. Badàvem distrets quan els teníem a la vora i han estat magnificats sobtadament pel seu traspàs. Són les atzagaiades d'un país que es migparteix entre el seny polític i la follia creativa.

2.—ELS RELLEUS

Aquests cinc poetes (a més de Tomás Garcés i de Marià Manent) són testimonis significatius i insignes del magnífic ventall de possibilitats de la poesia catalana del segle XX: Des del Noucentisme fins a l'Avantguarda i des del Simbolisme a la Poesia Realista. Ara, des de la perspectiva d'aquest tombant de segle olímpic que ja hem començat a viure, es poden dibuixar amb nitidesa els trets que marquen el relleu o la liquidació de tot aquest feix de tendències. Relleu o cancel·lació protagonitzat per dues generacions de poetes, les generacions que apareixen en l'escena literària a partir, respectivament, de 1950 i de 1970.

L'esforç de la primera generació (Jordi Sarsanedas, Joan Perucho, Miguel Martí i Pol, Joan Brossa, Jaume Palau i Fabre, Gabriel Ferrater, Vicent Andrés Estellés, Blai Bonet, Josep Mª Llompart, etc.), s'adreça fonamentalment a la recerca d'una alternativa oposada al mestratge de Carles Riba, indiscutible, d'altra banda. Es a dir, una voluntat de ruptura simbolista i noucentista que es concretà en dues direccions diferents: La pervivència de l'avantguarda (Brossa i Palau i Fabre) i l'esclat del realisme poètic a partir de 1960. Aquesta segona tendència fou accelerada per la mort de Carles Riba (1959) i per la publicació, el 1960, de tres llibres fonamentals: *Vacances pagades*, de Pere Quart, *La pell de brau*, de Salvador Espriu i *Da nuces pueris*, de Gabriel Ferrater. Immediatament, el 1963, els crítics Castellet i Molas publicaren *Poesia Catalana del segle XX* i incidiren en les característiques que havia de tenir la nova poesia històrica i realista.

A les envistes de 1970 es produeix una davallada de l'opció realista i un cansament de la seva recepta més combativa i radical. Els poetes d'actuació cívica mostraven amb evidència la paradoxa de les seves febleses. A més, enfront de l'optimisme dels que encara creien que la poesia era una *arma carregada de futur* començaven els dubtes raonats respecte de la possibilitat de la literatura com a eina de transformació del món i de la història. Ara bé, no fou el realisme en un sentit ampli qui entrà en crisi sinó la poesia de combat i la seva opció més conjuntural i radicalitzada. Per això mateix tingué una continuïtat notòria el conreu del realisme interior i la possibilitat d'un discurs personal ètic i íntim.

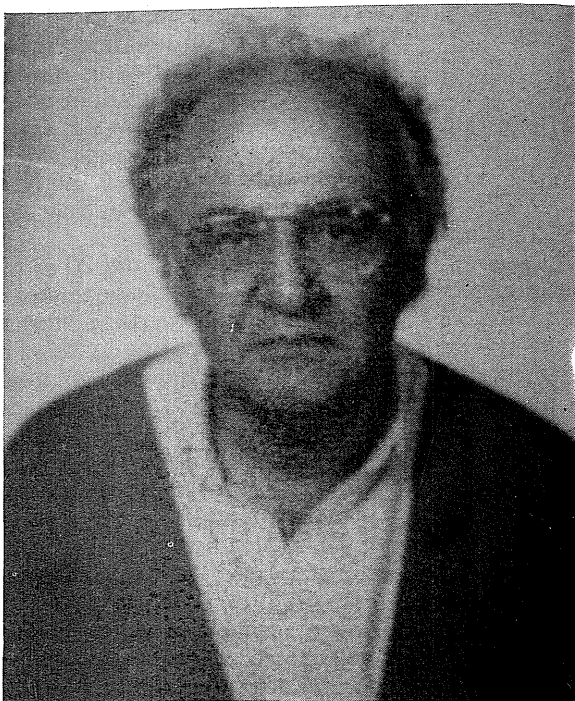
Gabriel Ferrater esdevingué l'orientador fonamental per al primer grup de poetes de la nova generació (l'anomeada *Generació del 70*). Era l'opció d'un realisme personificat i d'una visió íntima del món i de la vida. Els models enen anglesos (Eliot, Hardy, Graves, etc.) però hom no oblidava una rica tradició cultural i es recupewrava Foix i Carner com els dos noms fonamentals de la poesia catalana del segle XX. En aquesta línia s'orientà la poesia de Narcís Comadira (1942), Francesc Parcerisas (1944), Salvador Oliva (1942) i Marta Pessarrodona (1941).

El segon nucli d'aquesta *Generació del 70* és més jove (nascut a cavall de 1950) i conegut tradicionalment com els poetes del "Mall". El nom és l'herència de l'editorial fundada pels poetes Ramon Pinyol, Xavier Bru de Sala i Mª Mercè Marçal, "Llibres del Mall", esdevinguda l'eix fonamental i la plataforma de llençament de la jove poesia catalana. Esz a dir a la vora dels fundadors (Pinyol, Marçal, Bru de Sala): Miquel Desclot, Miquel de Palol, Josep Piera, Jaume Pont, Josep Mª Sala Valldaura, Josep Albertí, Josep Navarro, Valerià Pujol, Gaspar Urban i Jaén, Marc Granell, Vincenç Altaió, Salvador Jàfer, Alex Susanna, etc.

Es tracta d'un grup ampli i diversificat que constitueix una variadíssima mostra de propostes estètiques amb una consciència de renovació respecte dels paràmetres anteriors de la poesia catalana. En el seu conjunt és un ampli ventall de registres formalistes, abundància d'exploracions avantguardistes que no exclouen, però, la tradició literària d'arrel popular que són les cançons. Tanmateix cal remarcar-hi la influència de Joan Brossa, Palau i Fabre, J.V. Foix, els romàntics alemanus, els "maudits" francesos i la radicalitart avantguardista.

Per Isidor Cònsul

Isidor Cònsul i Girbert. Crític literari (Bellpuig, 1948). Compagina el seu treball de seguiment de la literatura catalana contemporània amb una tasca d'investigador. S'ha especialitzat en la figura de Jacint Verdaguer i, entre altres treballs, ha publicat: *Jacint Verdaguer. Història, crítica i poesia* (1986) i *Jacint Verdaguer. Antologia* (1986). És crític del diari "Avui" i de la revista "Serra d'Or", i col·labora, entre altres publicacions, a "La Vanguardia", "Revista de Catalunya", "Quaderns d'Alliberament" etc. Ha publicat, també, *Catalan literary activity in 1985*, editat pel "Centre Unesco de Catalunya".

JORDI DOMENECH

Vig néixer a Sabadell, on visc, l'any 1941.

Sóc Enginyer Tècnic i Dissenyador Industrial.

Treballo de decorador.

Fa vint-i-cinc anys que em relaciono amb Galícia, des que vaig guanyar el Premi de Poesia Universitaria que convocava la Universitat de Santiago.

He publicat "Un poema en deu trossos", amb la traducció gallega de Basilio Losada i "En comptes de la revolució", Premi López Picó 1983.

He traduït al català, i publicat, el llibre "L'Allegria", d'Ungaretti i la novel·la "Senilità", de Italo Svevo.

He traduït i publicat pel meu compte diversos poetes gallecs, italians i portuguesos.

Col·laboro amb el grup de la revista "Àrtics".

ORDRE

Aixó/ Acroteri/ Cornisa/ Fris/
Arquitrau/ Àbac/ Equí/ Collarí/
Traqueli/ Hipotraqueli/ Fust/
Estilòbat/ Esteòbat/ Les
ablucions amba aigües de pluja,
gels amb olor d'aranja, xampús
d'ortiga, colònies de lligabosc,
emulsions fluïdes hidratants,
algú haurà, en alguna casa soliu,
la llibertat a cops de cigala.

amb/sense/frontera

no odio ás armas vitoriosos no odio
ós cristianísimos exércitos da francia
cando foi iba sorrindo cando veu
nunha discoteca de betanzos
nun ultramarinos primeiro era
occitania gu behartsnok ipurdian
zuloik gabe jaioko giñukek
isuri den odola si fos
possible amb les llengües entortlli-
gades meravelloses arquitectures
cinc-centes cinquanta-cinc peles
deu duros per un infecte café
de màquina automàtica a la
fundació miró d'autopista
passaports o carnets d'identitat
registre poc o molt més mera-
velloses arquitectures americanes
fins i tot precolombines e lo can
a nai dos ausentes harria miri com raja
la divina font de la providència
amb aranyes negres i peludes
pits trevisans llengües de foc
repentecostals assequen el
paratge humit les inflors
l'escamarla la luxúria
au sorelh de la llibertat e fan
votar los mors adjudicadas son
las têtas siàu pas solet mercat
comun de la misèria l'uóu de pascas
sun tre tambur ch'a venho da'la guera

LLUÍS ALPERA

(València, 1938)

Obra poètica publicada:

El magre menjar(1963), Dades de la historia civil d'un valencià (1967), Temps sense llàgrimes (1968), Trencats versos d'agost (1971), Dades de la història civil d'un valencià (Poesia 1958-78) (1980), Surant enmig del naufragi final, contemple el voluptuós incendi de tòtes i cadascuna de les flors del núbil hibiscus (1985), Tempesta d'argente (1986), e, Els dons del pliniluni (1987) e a Ciutat Irisada de les Buguenvíl-lees (1987).

A AMANTE E MAILA OCCITANIA

Queimar tódolos mármores do teu rostro
dentro dunha mar fuxida de incendios
e amarte coma o mellor portento da primavera.
A Miña Señor acurrada por filtros e sabas
violo o espacio de furiosas gaivotas
petando os muros e mailas pedras da vella derrota.
Un plenilunio pasa agora o talismán
que xa albiscamos nun país lonxano.
O amor pedirá as suas moedas onde os feirantes elevaron as torres transparen-
tes da Occitanía.
Agora, te nacen, entre os teus seos, laúdes imposibeis:
O naufraxio que profetizaron os trovadores da Europa.

L'AMANT I L'OCCITÀNIA

Crema tots els marbres del teu rostre
dins una mar fugissera d'incendis
i estimar-te com el millors portent de primaver.
Amant encorralat per filtres i llençols,
viole l'espai d'enfuriades gavines
colpejant els murs i les pedres de l'antiga derrota.
Un pleniluni coronat de capvespres i garses
estèrils passa ara el sue baf melós
damunt el talismà que vam entreveure en algun país marbrat.
L'amor demanarà les seues monedes on els mercaders
elevaren les torres transparents de l'Occitània.
Ara et naixen, entre les sines, llaüts impossibles:
el naufragi que profetitzaren els trobadors d'Europa.

Alacant, País Valenciá

EUSKADI

DE NIETSCHE A WITTGENSTEIN POESIA VASCA DOS ULTIMOS ANOS

JON KORTAZAR⁽¹⁾

Nunca é doado falar do que está a acontecer cun lonxano ollar de subxetividade. Os riscos acotio ultrapasan os acertos que poideran ter-se dado na descrición dun fenómeno cultural vivo.

Penso con Brines, que a ansiedade e a presa en definir, contrastar, obxetivar, clasificar, avaliar, non é convinte, e que o "crecimento dun poeta ten lugar na poesía e non fora dela". É un proceso criado con lectores e non con públicos, e os lectores xurden con paciencia.

De todas as maneiras, pode pensar-se nunha certa compoición na moderna poesía vasca —admitindo de principio que sobre todo hai autores e obras, e cecais pouco sistema— ao reseñar un proceso temporal longo, que recolla no seu desenrolo unha vintena de anos.

Ula a poesía vasca de hoxe? Nesa distancia da perspectiva temporal, creio que pode falar-se de tres momentos básicos. Unha xeneración de fundadores, nas que cabería falarmos da obra de Jon Mirande (1925-1972) e a de Gabriel Aresti (1933-1975). Unha obra de fundadores, de homes que fecharon seu ciclo creativo e vital.

Unha segunda "xeración" —fago uso da palabra na súa concepción mais xeral e menos científica— na que poden incluir-se tanto aos seguidores, como pode ser o caso dos epígonos da poesía social, como aos que bordearon a obra dos fundadores, seguindo fieis —aínda si influídos polo realismo social— a estéticas simbolistas e surrealistas. (J.M. Lekuona, 1927, B. Gandiaga, 1928).

Un terceiro ciclo de poesía xoven que —penso— pode ter comezado con B. Atxaga (1951), e que é a que nese tempo está a producir unha poesía moza. Os fundadores parten dun intento de modernización dos idealismos que teñen a poesía vasca da preguerra coa fabulosa obra de Lizardi e Lauaxeta, e fora continuada con menor éxito na postguerra. A negación do idealismo subxacente neste postmodernismo baseiouse na obra de Mirande na asunción da filosofía de Nietzsche: na negación da angústia ante a morte, na afirmación do vitalismo fronte á idealidade cristiana, nunha violenta afirmación pagana, á procura da modernidade... Aresti comezou tamén súa obra atendo-se á filosofía de Nietzsche mas pronto deu un paso á fronte, e a súa estética de realismo-socialista tan achegada por outra banda ao Celso Emilio Ferreiro, de quen fora influenciado. Aresti desenrolou unha fantástica á volta do símbolo da pedra, identificada co País Vasco, que amosa unha fatura semántica própria.

Entanto esta poesía política producia unha onda de continuadores, entre os que debemos mencionar o primeiro P. Urkizu, J. Azurmendi, espallando coa súa influencia a poesía vasca, a asunción da luta política por organizacións *ad hoc*, das que non deben descartar-se a creación de ETA e a súa luta armada, permiten, por expresa-lo así unha liberdade na exploración estética da poesía. Esta exploración prodúcese da man de poetas maduros, que educados na estética simbolista e a radicalidade na exploración dos significantes e a reflexión sobre das posibilidades expresivas da lingua, en moitas vegadas resoltas desde o conceptismo. Refíro-me, concretizando, á obra de J.M. Lekuona e de B. Gandiaga que abondosamente teñen recorrido camiños paralelos, desde o impresionismo á vangarda ou ao surrealismo, pasando por fases mais ou menos comprometidas.

Neste conxunto de alonxamento do social, cecais por ter-se dado nun momento anterior, mentar a obra M. Lasa, de forte inspiración simbolista, esteticista e decadentista. A síntese entre un realismo irónico e un vangardismo estético prodúcese na obra de J.A. Arze, pronto a publicar súa obra.

A poesía de B. Atxaga abre un terceiro momento de avaliación. Súa obra *Etiopia*, ironía sobre a utopía, xogo conceptual coa pedra arestiana —Por o vasco forte e resistente— convertida xa na areia escéptica, sorprendeu pola novidade. Obra alonxada da estética novísima achegou-se a unha estética dadaísta expresionista.

Unha posíbel interpretación poñería-a en relación coa filosofía de Wittgenstein. Non se trata de que a palabra sexa a mediadora entre a realidade e o ideal, senón entre a realidade e a nada. Tráta-se de que a poesía exprese todo o horror do vacío. *Etiopia* expresa o silencio e non o mutismo.

Logo de Atxaga, a poesía coñeceu cecais un momento de desconcerto, roto en algunha medida por Sarriaindia e sen achegamento á estética novísima. Tras do desconcerto penso que se pode falar de tendencias múltiples e multiplicadas.

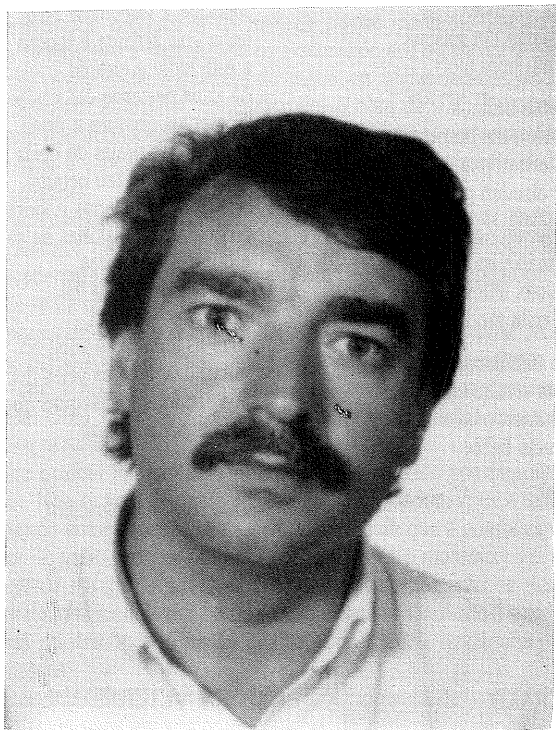
Cecais teña existido unha resposta á postmodernidade, e se ten producido unha creación mais aproximada á procura da transmisión dunha experiencia persoal. Así a obra de Juariasti, unha das voces mais claras e persoales da xoven poesía, parte do simbolismo da obra de M. Lasa para transmitir unha conciencia. A creación de T. Irastorza procura tamén, aínda deitada perto da poesía do silencio, a expresión de mundos propios. Outro tanto pode afirmarse de A. Iturbide, cuxa sensibilidade mistura-se de surrealismo e de novo romanticismo.

Segue en pe unha poesía política de forza como a de O. Nabarro. Non se teñen esquecido aos venecianos como na obra de I. Arambarri.

Autores mais "feitos", como é o caso de J.A. Arrieta procura unha intertextualidade vasca e ten dado forza a unha poesía ancorada na forma. Cecais poda incluír-se neste grupo ao aínda inédito Berrizbeitia e a Ezkiaga.

Hai, para rematar con este recorrido, un último grupo de autores embarcados en proxectos totais para seus libros, en expresar un mundo fechado á volta dunha idea: J. Casenave e P. Perurena.

(1) Tradución de Antón Maseo.

PATRICIO URQUIZI SARAU

Naceu en Lezo no 1946. Licenciado en filoloxia románica. Profesor de lingua e literatura e de História do teatro de Euskadi.

Obra: Dorejilko kanta. Ed. Kriselu, Donostia 1977. Zeren azken finean. Ed. KAP, Donostia 1983.

BARNE UHARTEETARIK

Abia adi bame uharteetarantz!
Etengabeki eta ozenkiro
oihu garratz, samin eta sutsuak
gogo ahul erratu honi dio.

Olatutxoen betile urdinek
urre zilarrez behin eta berriro
kostalde hondartza bakartietan
ediren dikeke atsedean giro.

Portu urrun ezezagunetan duk
kapitainen hamaika istorio
entzunen, neskatz liluragarrien
dastatuko, oi, mila modio!

Ea, bada, hoa uharteetarantz!
Aska bridak eta ontzira igo,
heda sentimenduen oihalak,
bidaia ziar duela balio.

(Argitaragabea)

ETERNITATERAKO

Eternitaterako,
ene hilobia
ez dut nik desiratzen
eder jauregia.
Ezta ere egoitza
ikaragarria,
baizik kanposainduko
zulotxo txikia,
bi metro luzia,
kutxa sartokia,
gauza xit sinplia,
bakezko tegia,
gustora dastatzeko,
Oh, sirimiria.

(Zeren azken finean, libunitik)

AO TRAVES DAS ILLAS INTIMAS

Parte cara as illas íntimas,
incesábel e balbordosa berra
unha voz, amarga e fogosa
a esta feble e errante vontade.
As azuis pestanas das ondas
incesantes de ouro e prata
en solitárias praias da costa
poderán topar teu acougo.
Nos portos lonxanos e ignotos
escoitaras mil histórias de capitáns
e gozarás de mozas
maravillosas amores mil.
Imos, pois, ás Illas!
Solta as amarras e sobe ao
barco, desplega as velas dos
teus sentimentos, seguro que
paga a pena a viaxe.

(Inédito).

(Trad. António Mascato).

PARA A ETERNIDADE

Para a eternidade, non desexo eu
un palácio fermoso como tumba.

Nen siquer unha grande mansión,
senon un miudo buraquinho no
cemitério, dous metros de longo
para meter a caixa, unha cousa
ben simples, un remanso de paz
para poder gozar do chuvisco.

(Do libro "Porque ao fin e ao cabo".)

(Trad. António Mascato).